

EEN VEEL BETER VERBOND

Inleiding

Een nieuw verbond hoeft niet noodzakelijk een beter verbond te zijn, maar in dit geval is het ten opzichte van het oude verbond (het Mozaïsche verbond) een veel beter verbond.

Het feit dat er een nieuw verbond kwam betekent niet dat God veranderlijk is. Hij is onveranderlijk en altijd Dezelfde, maar Hij doet niet altijd hetzelfde. Dat heeft niets met wispelturig gedrag te maken, maar met een plan dat verschillende fasen doorloopt.

De evolutietheorie gaat er vanuit dat elke verandering een verbetering is en inderdaad, als je klein bent is elke verandering een vooruitgang. Maar zo is het natuurlijk niet met alles. Heel wat verandering is achteruitgang. In deze wereld is het 'opgaan, blinken en verzinken'. In plaats van evolueren devalueert en degenerereert alles.

In de Bijbelse geschiedenis vinden we ook veranderingen. De heilsgeschiedenis is niet maar de geschiedenis over hoe het heil tot stand kwam, maar veel meer. God werkt een plan uit in de geschiedenis, maar dat wil niet zeggen dat het daarin almaar beter wordt. Gods plan kent momenten die zeker niet als positief beschouwd worden. Dat zijn noodzakelijke stappen die gezet moeten worden om tot Zijn einddoel te komen.

God is niet iemand Die daar ergens boven in de hemel zit en bepaalt wanneer iemand doodgaat en wie nog niet, maar Hij is ook niet iemand Die helemaal niets doet. God doet een werk, door de hele geschiedenis heen en Hij heeft ons dat werk, dat plan, bekendgemaakt. Dat wij bij dat plan niet rechtstreeks betrokken zijn, laat zich raden, maar we worden toch geacht er wat vanaf te weten. Hoe meer hoe beter... en hoe mooier!

Het onderscheid der 'twee verbonden'

God heeft ooit een verbond gesloten en later vervangen door een ander verbond, het Nieuwe Verbond. Die beide verbonden staan bekend als 'de twee verbonden', maar er zijn nog meer verbonden die God in de loop van de geschiedenis met de mens gesloten heeft.

Er zijn verschillende manieren om de heilsgeschiedenis te systematiseren, bijvoorbeeld door de 7 bedelingen. Aan de hand daarvan kun je de hele heilsgeschiedenis samenvatten.

Een andere methode is het gegeven dat er vanaf het begin een monarchie is; dat de Koning aangekondigd werd, gekomen is en gekroond werd, maar toch ook weer niet; met het idee dat het Koninkrijk later alsnog zou komen.

Die Koning is de Zoon van David. Hij is inderdaad gekroond, maar Zijn Koninkrijk moet nog geopenbaard worden. God heeft Hem tot Koning gesteld. Vervolgens zal Hij dat Koninkrijk vestigen, wat zal resulteren in 'het duizendjarig rijk'. Hoewel, het zal een eeuwig Koninkrijk zijn waarin vanaf het begin de satan duizend jaar gebonden zal zijn, waarna hij nog voor een korte tijd losgelaten wordt. Dan volgt de jongste dag met de nieuwe hemelen en aarde.

Nog een andere manier van systematiseren is die van hoe men de verschillende verbonden van elkaar onderscheidt. De Verbondstheologie gooit alle verbonden op één hoop, waardoor Gods plan totaal ondoorzichtig wordt.

Toch stijgen 'de twee verbonden' boven alle andere verbonden uit.

- Gal. 4: 21   Zegt mij, gij, die onder de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet?
- 22   Want er is geschreven, dat Abraham twee zonen had, een uit de dienstmaagd, en een uit de vrije.
- 23   Maar gene, die uit de dienstmaagd was, is naar het vlees geboren geweest; doch deze, die uit de vrije was, door de beloftenis;
- 24   Hetwelk dingen zijn, die andere beduiding hebben; want deze zijn de twee verbonden; het ene van den berg Sinaï, tot dienstbaarheid barende, hetwelk is (H)Agar;
- 25   Want dit, *namelijk* Agar, is Sinaï, een berg in Arabië, en komt overeen met Jeruzalem, dat nu is, en dienstbaar is met haar kinderen.
- 26   Maar Jeruzalem, dat boven is, dat is vrij, hetwelk is ons aller moeder.
- 27   Want er is geschreven: Wees vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart, breek uit en roep, gij, die geen barensood hebt, want de kinderen der eenzame zijn veel meer, dan dergene, die den man heeft.
- 28   Maar wij, broeders, zijn kinderen der belofte, als Izaak was.

Het gaat hier over beelden, schaduwen, analogieën, parallellen. Beelden waarin motieven zich herhalen. Men maakt of vertelt het één, met de bedoeling dat men aan iets anders denkt.

Deze twee verbonden, waarover in vers 24 gesproken wordt, kenmerken zich door twee woorden:

1e verbond = wet;

2e verbond = genade.

Die woorden sluiten elkaar uit. Genade doet de wet geweld aan en moet dus buiten de wet om geregeld worden; bijvoorbeeld door de koning die gratie verleent.

Wet en genade gaan dus niet samen, want stel je voor dat je een bekeuring krijgt voor het rijden door rood licht en je hoeft die bekeuring uit genade niet te betalen. Dan werkt de wet op het verbod door rood licht te rijden niet, omdat je de sanctie daarop hebt weggehaald. Zo werkt de verbondstheologie ongeveer. Iets mag niet of moet juist, omdat de wet dat leert, maar er staat geen sanctie op. Tenminste niet als je om vergeving vraagt.

In Gal. 4 gaat de discussie over of de gelovige nu onder het oude verbond der wet moet leven of onder het nieuwe verbond der genade.

Onder het oude verbond heerst de wet en onder het nieuwe verbond heerst de genade en zit Genade op de troon. Er is geen nuance mogelijk, waarbij wet en genade door elkaar heenlopen. Het is zwart/wit. Als je je onder het nieuwe verbond wilt stellen, dan moet je dus leren in de praktijk van je leven ook echt uit genade te leven. Bovendien moet je dan ook nog leren anderen genadig te zijn. Andersom geldt hetzelfde. De wet mag dan wel leuke en nuttige aanwijzingen geven voor ons maatschappelijk leven, maar voor onze behoudenis echter geldt alleen de genade.

Gal. 4: 21   Zegt mij, gij, die onder de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet?

Paulus heeft het tegen mensen die de wet kennen.

22   Want er is geschreven, dat Abraham twee zonen had, een uit de dienstmaagd, en een uit de vrije.

23   Maar gene, die uit de dienstmaagd was, is naar het vlees geboren geweest; doch deze, die uit de vrije was, door de beloftenis;

God had een zoon beloofd, maar niet één uit Abraham en Hagar, maar uit Abraham en Sarai. (Dit is één van de teksten waar de leer van de uitverkiezing op gebaseerd is.)

24   Hetwelk dingen zijn, die andere beduiding hebben; want deze zijn de twee verbonden; het ene van den berg Sinaï, tot dienstbaarheid barende, hetwelk is Agar;

Omdat het hier om een overdrachtelijke betekenis van de geschiedenis van Abraham gaat, concludeert men hieruit dat Abraham en de anderen nooit bestaan hebben. 'Het is nooit gebeurd, maar het is wel waar!!??'

Dienstbaarheid = slavernij.

- 25   Want dit, *namelijk* Agar, is Sinaï, een berg in Arabië, en komt overeen met Jeruzalem, dat nu is, en dienstbaar is met haar kinderen.

Hagar = beeld van Sinaï, waar de wet gegeven is.

Uit Ismaël, de zoon van Abraham en Hagar, zijn de islamieten voortgekomen. Zij leven onder de slavernij van de islam. Ismaël is de onterfde zoon en een beeld van alle religie, inclusief het Jodendom.

Aan de andere kant heb je Izak = de lachende; God maakt ons aan het lachen. Het is ook een blijde boodschap, want God brengt leven voort daar waar het niet kan. Degenen die voortgebracht worden leven in vrijheid, om op te groeien tot volwassenen die de erfenis zullen ontvangen.

Zoals Izak uit twee verstorven mensen geboren werd (door God), zo is uit ons, die dood en dus verstorven waren, ook nieuw leven voortgekomen (door God). De mens die tot niets goeds in staat was, is als nieuwe (wedergeboren) mens wel in staat om God te dienen. Dat brengt blijdschap; dat is humor!

- Hebr. 7: 22   Van een zoveel beter verbond is Jezus Borg geworden.
23   En genen zijn wel vele priesters geworden, omdat zij door den dood verhinderd werden altijd te blijven;
24   Maar Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk Priesterschap.
25   Waarom Hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden.

Van een zoveel beter verbond was Jezus Christus Borg en Middelaar geworden. Het gaat hier over de vergelijking tussen het oude verbond der wet en het nieuwe verbond der genade.

Het oude verbond had priesters en een priesterdienst, het nieuwe verbond heeft die ook;

Het oude verbond had een hogepriester, het nieuwe verbond heeft Die ook.

Maar het oude verbond was zwak en onprofijtelijk, omdat het vele hogepriesters nodig had, omdat ze door de dood verhinderd werden altijd te blijven, hoewel het de bedoeling was dat ze altijd zouden blijven leven.

Christus, de Hogepriester van het nieuwe verbond, leeft echter altijd en heeft een onvergankelijk en onoverdraagbaar Priesterschap.

Bidden = dienst.

Het oude verbond is beëindigd en staat tegenover het nieuwe verbond. Ze zijn niet met elkaar verstrengeld, zodat je ze door elkaar kunt gebruiken. Als je niet zonder de wet kunt leven, heb je niets aan het nieuwe verbond der genade. Wij zouden leren dat we verbonden zijn met Christus en op grond daarvan leven onder het nieuwe verbond der genade. Hoe dat moet en hoe dat leven er uitziet...? De Bijbel geeft natuurlijk wel aanwijzingen, zoals:

- Dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt (Ef. 4: 1);
- Wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus, opdat, ... gij staat in één geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies (Filip. 1: 27);
- Opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis van God (Kol. 1: 10);
- Dat gij zoudt wandelen, waardiglijk Gode, Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid (1 Thess. 2: 12);
- Dat gij de dingen zoekt die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods en bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God (Kol. 3: 1 – 3);
- Dat gij, door de ontfermingen Gods, uw lichamen stelt tot een levende, heilige, Gode welbehagelijke offerande, *welke is* uw redelijke godsdienst. En wordt dezer wereld niet gelijkvormig; maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij (Rom. 12: 1 en 2).

We moeten dus uit zien te vinden hoe dat leven er uitziet, het in ons leven ervaren. Als er al zoiets bestaat als bevindelijkheid, dan is het wel dat we in de praktijk van ons leven zouden leren wat de genade van onze Heere Jezus Christus is en hoe daaruit te leven.

Het gaat om verantwoordelijkheid, dat leer en praktijk met elkaar in overeenstemming zijn. Door de praktijk van ons leven met de Heer leren we de genade te hanteren. Dat kan natuurlijk alleen maar als je wedergeboren bent, want pas dan weet je wie je bent. Namelijk een kind van Hem, op weg naar de erfenis die Hij voor ons bewaart. Als je dat weet, dan is daarmee je positie bepaald en heb je meteen een wegwijzer voor je leven.

We moeten af van de regels, opdat Zijn leven in ons geleefd kan worden. Dat heeft niets met zweverigheid te maken, maar alles met het in de praktijk brengen van deze gedachte in ons nieuwe leven. **Als Zijn Woord in ons geplant wordt, krijgt Zijn leven in ons gestalte.**

Het eerste verbond speelt in de Bijbel niet zo'n grote rol, al denken vele gelovigen van wel, want de mens heeft immers wetten nodig. De wet heeft een enorme impact op de mens. Alles moet bij wet geregeld worden. Men ontleent daar ook zijn autoriteit aan.

Maar de wet is nu eenmaal zwak en onprofijtelijk. Zeker, de wet is heilig, rechtvaardig en goed en de wet des HEEREN is volmaakt, maar je kunt er helemaal niets mee. De wet is voor een relatief zeer korte tijd belangrijk geweest. Het is namelijk de bedoeling dat de mens leert zelfstandig te zijn en zijn eigen verantwoordelijkheid te dragen. Hoe minder regels hoe beter, want op regels moet je weer uitzonderingen maken en daar komt vaak gedonder van.

Het is de strijd tussen gebondenheid en vrijheid. Het is ook de strijd tussen links en rechts. Links wil een sterke overheid en rechts wil meer zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van de burger.

De strijd tussen wet en genade is er altijd geweest: gebondenheid tegenover vrijheid. Als men vrijheid preekt, wordt daar natuurlijk altijd misbruik van gemaakt. Waarop anderen zeggen: 'Zie je wel, je hebt regels en statuten nodig'. Daarom moet je als je een gemeente sticht alles in statuten vastleggen.

Maar als je de kracht van het Woord van God niet hebt, hoe kun je dan verwachten dat mensen zelfstandig en verantwoordelijk kunnen handelen? Toch staan wij in de vrijheid en zouden daarin leren verantwoordelijk te leven. Wij zijn verlost van de ijdele wandeling, die ons van de vaders overgeleverd was (1 Petr. 1: 18). God heeft ons Zelf daarvan verlost. Daarom zouden we zelf nadenken en zelf verantwoordelijkheid dragen. Dat is Bijbels (anders is Christus u niet nut, zegt Paulus in Gal. 5: 2). Wij zijn getrokken uit deze wereld en haar gebondenheid en moeten leren om met de vrijheid om te gaan. Dat is moeilijk en sommigen leren het nooit, maar het is de enige weg: verlost van de wet en levend onder de genade.

Israël

We hebben niet alleen maar het oude- en het nieuwe verbond. De Bijbel spreekt ook over een verbond met Adam, met Noach, met Abraham en met David. Al die verbonden hebben betrekking op de desbetreffende personen en hun zaad. Zaad in het enkelvoud (uiteindelijk Christus) en zaad in het meervoud (Israël).

Hoewel er in de tijd van Adam, Noach en Abraham nog helemaal geen Israël bestond, werd Israël wel het uitverkoren volk van God (het zaad dat uit Abraham voort zou komen). De beloften die in die verbonden gedaan werden

zijn dus gedaan aan Israël. Maar wat en wie is nu Israël en zijn de beloften wel echt alleen maar aan Israël gegeven?

Rom. 9 – 11 spreekt over of de kerk in de plaats van Israël gekomen is. Het antwoord is ja en nee. Het hangt er maar vanaf wat je onder Israël verstaat. Al de dingen uit de voorgaande hoofdstukken van de brief aan de Romeinen waren beloofd aan Israël en dus ligt het voor de hand te zeggen dat ze daarom niet voor ons bestemd zijn. Maar als je aangetoond hebt dat al die beloften voor Israël bestemd waren, is daarmee nog niet gezegd dat ze niet ook voor een ander zijn. Het probleem ligt er echter; daarom zegt Paulus:

Rom. 9: 1   Ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet (mijn geweten
                          mij mede getuigenis gevende door den Heiligen Geest),
          2   Dat het mij een grote droefheid, en mijn hart een
                          gedurige smart is.
          3   Want ik zou zelf *wel* wensen verbannen te zijn van
                          Christus, voor mijn broederen, die mijn maagschap zijn
                          naar het vlees;

In Rom. 8 zegt Paulus dat hij met Christus en in Christus leeft en dat er niets is dat hem kan scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere. Maar hij wil wel verbannen zijn van Christus. Waarom? Omdat, als je onder de wet leeft, Christus je geen nut is. Voor zijn maagschap naar het vlees zou hij dat wel willen omdraaien.

Die maagschap is:

Rom. 9: 4   Welke Israëlieten zijn, welker is de aanneming tot
                          kinderen (huiothesia = zoonstelling), en de heerlijkheid,
                          en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst *van* God,
                          en de beloftenissen;

- Israëlieten = de naam Israël is een titel = strijder met God. Dat kan negatief en positief opgevat worden. Israël heeft wat afgestreden met God. Er was (en nog steeds) een vrijwel voortdurende opstand tegen God. Aan de andere kant zal Israël strijden naast God. Dat wil zeggen: zij zijn erfgenamen van de beloften die aan Abraham, Izak en Jakob gedaan zijn en op grond daarvan zullen zij met Hem heersen over de aarde.
- Aanneming tot kinderen = zoonstelling, het aanstellen tot erfgenaam. Jakob was van nature een kind van Izak en Rebekka, maar dit betekende niet dat hij daarom ook van nature hun erfgenaam was. Dat was Ezau.

Jakob was kind en of hij ook tot zoon, tot erfgenaam, gesteld zou worden, moest nog blijken.

‘Aanneming tot kinderen’ is helaas een foute vertaling. In het Grieks staat er ‘zoonstelling’. Aanstelling tot zonen dus en een zoon is in de Bijbel een erfgenaam. Ook wij zijn niet aangenomen tot kinderen van God. Dit zou betekenen dat wij adoptiekinderen van Hem zijn. Dat is ‘natuurlijk’ niet zo, want we zijn uit Hem geboren. Dat is hier echter het probleem niet. Het gaat over erfenis en eerstgeboorterecht en daarmee over heerschappij over de volkeren der aarde.

Israël is de eersteling der volkeren. De vraag is alleen of zij die positie ook zal beërven. Tegenwoordig speelt die vraag helemaal geen rol meer onder de volkeren en is nationalisme een gevaarlijk woord. Dat is alleen legitiem bij voetbal. Maar God sloot een verbond met Noach en stelde toen de menselijke overheden in. Sindsdien is de overheid een dienaar Gods. Bovendien is er door de spraakverwarring onderscheid der volken. Als je daar dus niets van wilt weten, dan ga je tegen de wil van God in.

God heeft Israël als spits der natiën voorop gezet. Zo zal Hij Zijn heerschappij vestigen op aarde, via Israël. God had en heeft een plan met Israël. Dat is door de kerk grotendeels weggeredeneerd en wat er van overbleef heeft men zichzelf toegeëigend.

Israël is dus de aanstelling tot zonen.

- De heerlijkheid = een heerlijkheid is een gebied waar een heer de macht en verantwoordelijkheid over heeft. Israël deelt in de macht en de positie van Christus als koningen en priesters.
- Verbonden = aan Israël is ook de verbonden (meervoud). Voor zover er dus verbonden zijn, bestaan die in Israël.
- De wetgeving = let op dat de wetgeving apart genoemd wordt. De wet staat los van de andere verbonden.
- De dienst aan God = het priesterschap. Die dienst is hiërarchisch ingericht en loopt via Israël. Israël is immers een priesterlijk volk.
- Beloftenissen = gaat over de toekomst. God doet ook alles via Israël. dat neemt niet weg dat je tot Israël kon en kan toetreden, ook zonder van Abraham af te stammen (denk bijvoorbeeld aan Ruth, de Moabitische en Rachab de hoer, de Kanaänitische uit Jericho).

In feite stellen al deze 7 termen uit vers 4 hetzelfde voor. Die termen overlappen elkaar allemaal (het oude verbond was ook in heerlijkheid (2 Kor. 3: 7). Het zijn woorden met een verschillende gevoelswaarde, maar ze beschrijven allemaal de positie van Israël. Dat is wat Israël is.

Rom. 9: 6   Doch *ik zeg dit* niet, alsof het woord Gods ware uitgevallen; want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn.

God heeft Zijn keuze gemaakt. Israël is Zijn volk, Zijn eerstgeborene. Toch kunnen we uit veel Bijbelteksten vaststellen dat op de één of andere wijze de Gemeente het eerstgeboorterecht toekomt. Waarmee overigens niet gezegd is dat het volk Israël 'uitgevallen' is. De naam Israël hoort bij Gods volk. De zegeningen uit met name Rom. 8 zijn dus bij de gelovigen terechtgekomen, hoewel ze aan Israël beloofd waren. Toch geldt dat aan wie de zegeningen ook gegeven zijn, zij tot Israël behoren. Israël **is** Israël, omdat het die zegeningen ontvangen heeft. Die naam en titel horen daar nu eenmaal bij en daarom hebben de gelovigen uit de Gemeente deel aan Israël.

De naam Israël werd in de loop van de geschiedenis nogal eens vergeven van de één aan de ander. Hij ging van de 12 stammen naar de 10 stammen en van de 10 stammen naar de 2 stammen (Juda) en weer terug naar de 10 stammen. De naam Israël berustte bij de stam met het eerstgeboorterecht, Efraïm (Jer. 31: 9). En omdat Efraïm tot de 10 stammen behoort, werden die 10 stammen als geheel Israël genoemd. Toen echter de 10 stammen ten onder gingen bij de wegvoering naar Assyrië in 722 voor de jaartelling, werd de titel vacant en dus kwam die terecht bij de Joden.

Wat vererfd werd waren de beloften. God had iets meegedeeld, inclusief beloften over de toekomst en die werden vererfd. Eén van de belangrijkste beloften was die van de komst van één Persoon, het zaad van Abraham, het zaad van Izak, van Jakob, maar net zo goed het zaad van de vrouw uit Genesis en van David. Bij nadere bestudering schuiven alle beloften in elkaar en worden door en via die ene Persoon, onze Heere Jezus Christus, vervuld. Wij mogen als gelovigen uit de 10 stammen het eerstgeboorterecht in Hem ontvangen, maar als je het oude- en het nieuwe verbond met elkaar vermengt, dan ben je je erfenis kwijt, want dan kom je in slavernij en de slaaf zou niet erven, maar de vrije.

Heidenen

Ef. 2: 10   Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.

Door wedergeboorte zijn wij geschapen in Christus Jezus, niet in Adam. Wij zijn geschapen **tot** goede werken. De nadruk ligt op **tot** = met de bedoeling. Wij zijn niet wedergeboren op grond van goede werken, maar **tot** goede

werken. Die werken heeft God voorbereid. Het zijn dus ook Zijn werken, die Hij eventueel door jou doet. Wij zouden daarin wandelen en zelf ondervinden hoe dat dan moet.

- 11   Daarom gedenkt, dat gij, die eertijds heidenen waart in het vlees, en die voorhuid genaamd werdt van degenen, die genaamd zijn besnijdenis in het vlees, die met handen geschiedt;
- 12   Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld.

‘Daarom’ verwijst naar vers 10. Om die reden moet je eerst weten wie je bent: adeldom verplicht. Er is geen sprake van vrije beroepskeuze. Op grond van je geboorte ben je iets en op grond daarvan zou je je leven inrichten. Wij zijn kinderen Gods, koningskinderen. Dat heeft zo z’n consequenties voor de toekomst. Wij zijn daarom ook bekwaam gemaakt om dienaren Gods te zijn, niet onder de wet, maar onder het nieuwe verbond (2 Kor. 3: 6). Hij heeft ons in de eerste plaats bekwaam gemaakt, omdat Hij ons Zijn leven gegeven heeft.

Heidenen =   niet Israëlieten; volkeren.
De besnijdenis =   niet slechts het letterlijk besneden zijn, maar de hele cultuur, religie, waaronder men leeft.

Vroeger waren deze heidenen zonder Christus.

In diezelfde oudtestamentische tijd was Christus er nog niet en daarom ging het altijd over de **beloften** (die immers in Christus ja en amen zijn en in Hem vervuld zouden worden) die aan Israël gedaan zijn.

Deze heidenen waren vreemd aan het burgerschap Israëls en werden daarom tot de heidenen gerekend. Zij zijn dus allochtonen.

Verbonden der belofte = de verbonden die beloofd waren. Al die verbonden hielden in de praktijk een belofte in. Bovendien sluit je een verbond met betrekking tot de toekomst. Zelfs het verbond der wet hield beloften in; het was immers een aanleiding tot een betere hoop (Hebr. 7: 19) en wijst vooruit naar Christus, zoals alle verbonden.

Hoe dan ook, al die beloften waren voor Israël bestemd en de heidenen maakten daarvan geen deel uit. Niettemin kon en kan iedereen aan Israël toegevoegd worden.

De Efeziërs waren heidenen en dus vreemd aan het burgerschap Israëls; zij hadden geen hoop. In de wereld is er namelijk geen hoop voor de toekomst;

daarom hebben filosofen de evolutietheorie uitgevonden. De enige verwachting is dat het met ieder individueel mens steeds slechter gaat. Er is dus geen enkele reden om aan te nemen dat het bij het collectief steeds beter gaat. Er is geen hoop omdat men in de praktijk zonder God is. De duivel, de god van deze wereld, is er wel, maar van hem valt weinig te hopen.

13   Maar nu in Christus Jezus, zijt gij, die eertijds verre waart,
nabij geworden door het bloed van Christus.

Vers 11 en 12 gingen over het verleden.

Maar nu... nu gij wedergeboren zijt. Nu zijn deze gelovigen geen vreemdelingen meer en worden beschouwd als Israëlieten.

De gelovigen uit de Gemeente zijn de eerstelingen die deel gekregen hebben aan de zegeningen, hoewel die beloofd waren aan Israël. Omdat deze heidenen tot geloof gekomen zijn, blijken zij dus bij de Gemeente terechtgekomen te zijn. Toch hebben zij deel aan het burgerschap van Israël, want zij zijn nabij geworden door het bloed van Christus.

Is Christus dan een Israëliet? Zeker! Zelfs als er maar één Israëliet zou zijn, dan is Hij het. Als je dus deel aan Israël wilt hebben, dan moet je zorgen dat je deel aan Hem hebt.

14   Want Hij is onze vrede, Die deze beiden één gemaakt
heeft, en den middelmuur des afscheidsels gebroken
hebbende,
15   Heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees te niet gemaakt,
namelijk de wet der geboden in inzettingen *bestaande*;
opdat Hij die twee in Zichzelf tot een nieuwen mens
zou scheppen, vrede makende;

vrede = twee partijen zijn tot één geworden.

Christus is onze vrede. Hij heeft twee onderscheidene partijen tot één gemaakt. Daarom staat er steeds: 'Daarin is noch Jood, noch Griek, noch man, vrouw, noch slaaf, noch vrije' enzovoort.

In het nieuwe verbond is vrede één van de kenmerken.

Middelmuur des afscheidsels = de scheiding tussen de voorhof der Joden en de voorhof der heidenen.

Paulus wordt in Hand. 21: 29 beschuldigd en gevangen genomen omdat hij een heiden, Trofimus de Efeziër, meegenomen had in de tempel en dus ook in de voorhof der Joden. Daar was het voor heidenen strikt verboden toegang. Theoretisch gezien was de beschuldiging terecht, maar Trofimus was

inmiddels door geloof Israëliet geworden en dus werd Paulus feitelijk vals beschuldigd.

De middelmuur des afscheidsels is een beeld van de wet. In vers 15 wordt die muur vijandschap genoemd.

Middelmuur en vijandschap = wet

Zijn vlees = de Gemeente.

- 16 En *opdat* Hij die beiden met God in één lichaam zou verzoenen door het kruis, de vijandschap aan hetzelfde gedood hebbende.
- 17 En komende, heeft Hij door het Evangelie vrede verkondigd u, die verre waart, en dien, die nabij waren.

De wet veroorzaakte vijandschap tussen Joden en heidenen, maar door het kruis heeft Christus de wet gedood. De muur die scheiding bracht tussen Jood en heiden is afgebroken, zodat er geen onderscheid meer is tussen Jood en heiden. Allen die gerechtigd zijn in de tempel Gods te verblijven, zijn één.

Wij zijn gezegend met elke geestelijke zegening in Christus in de hemel (Ef. 1: 3). Dat is onze positie. Welke zijn die zegeningen dan? In het vervolg wordt een opsomming gegeven.

- 18 Want door Hem hebben wij beiden den toegang door één Geest tot den Vader.

Dit is de toegang tot de troon der genade ('Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd (Hebr. 4: 16)). Zie ook Ef. 3: 12 en Hebr. 10: 22.

- 19 Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen, en huisgenoten Gods;
- 20 Gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen;

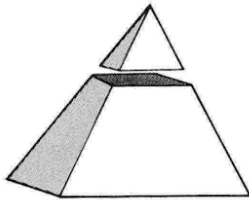
Medeburgers der heiligen = medeburgers van Israël.

Huisgenoten Gods = genoten (of leden) van Gods huis.

Huis = gezin, familie, clan, stam, volk.

Dat huis Gods, waarvan de heidenen medeburgers geworden zijn, wordt gebouwd op het fundament der apostelen en profeten. Christus is van dat gebouw de uiterste Hoeksteen.

Uiterste Hoeksteen = niet een steen op één van de hoeken van het huis, want daar zijn er meer dan één van. De uiterste Hoeksteen is de hoogste hoeksteen, de topsteen, ontleend aan Psalm 118: 22 – ‘De steen, dien de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden’. Hij is namelijk het Hoofd van de Gemeente (Ef. 5: 23; Kol. 1: 18).

- 21 Op Welken het gehele gebouw, bekwamelijk samengevoegd zijnde, opwast tot een heiligen tempel in den Heere;

Op = in. In Christus.

Als het huis de Gemeente is en het huis is een tempel, dan zijn de ‘bewoners’ dus priesters, waarvan het Hoofd, Christus, de Hogepriester is.

Dit huis is bekwamelijk samengevoegd. De stenen representeren de bewoners.

Heilig = gewijd aan de dienst van God.

- 22 Op Welken ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in den Geest.

Niet een letterlijke tempel, maar een Geestelijke tempel.

Dezelfde structuur zal straks ook van toepassing zijn in de wederkomst van Christus. Nu is het met een hemelse positie en dan met een aardse positie. Van de Gemeente staat dat wij een beter vaderland hebben, namelijk de hemel (Hebr. 11: 13 – 16).

Heidenen krijgen nu dus deel aan het burgerschap Israëls, maar op grond van het verkrijgen van het eerstgeboorterecht bevindt dat burgerschap zich nu in de hemel en op hemels niveau.

De verbonden: het verbond met Adam

Alle verbonden horen niet bij elkaar en ze worden ook niet vanaf het Adamitisch verbond steeds verder uitgebreid. De verbondstheologie leert dat wel, waardoor er vooral grote problemen ontstaan wanneer het verbond der wet daarin ook betrokken wordt.

Bij Adam wordt de term 'verbond' niet genoemd, maar het is daar wel degelijk een verbond. Bij elk verbond dat God ooit gesloten heeft, komt Hij iets overeen. Het maakt niet uit of het verbond daarbij één- of tweezijdig is, waarbij de mens een opdracht krijgt. Het gaat dan om wederzijdse verantwoordelijkheid.

Verbond = berith. Dit Hebreeuwse woord is verwant aan bara = scheppen. Het is dus een verbond tussen Schepper en schepsel. Een Schepper Die contact zocht met Zijn schepsels.

Gen. 1: 28   En God zegende hen, en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt, en vervult de aarde, en onderwerpt haar, en hebt heerschappij over de vissen der zee, en over het gevogelte des hemels, en over al het gedierte, dat op de aarde kruipt!

In Gen. 1 wordt niet letterlijk van een verbond gesproken, maar het is het daar wel.

God treedt vanaf het begin in relatie met de mens. Hij maakt een verbond met de mens, maar daar kwam niet veel van terecht, want de meesten die uit Adam voortkwamen verdwenen in de vloed van Noach.

Hoewel God een verbond met Adam sloot, blijkt in Gen. 3: 16 al dat het feitelijk over de Heere Jezus Christus ging. Adam is een type van Christus (Rom. 5: 12 – 21).

Adam was de eerste mens. Christus is de laatste Adam (1 Kor. 15: 45).

De verbonden: het verbond met Noach

Verbond is synoniem aan vrede. Het is niet helemaal hetzelfde, maar de begrippen overlappen elkaar.

Het woord verbond wordt het eerst geïntroduceerd in Gen. 6: 18.

Gen. 6: 18   Maar met u (Noach) zal Ik Mijn verbond oprichten; en gij zult in de ark gaan, gij, en uw zonen, en uw huisvrouw, en de vrouwen uwer zonen met u.

Noach heeft hier de functie van redder van de mensheid. Hij wordt beschreven als prediker der gerechtigheid en als type van Christus. Het nieuwe verbond komt tot stand dwars door een universeel oordeel heen. Zo ging het bij Noach en zo ging het bij Christus.

Noach = trooster; Christus is de Trooster.

Dit verbond met Noach is tamelijk onbekend en in de verbondstheologie weet men er dan ook geen raad mee, omdat men daar geen verstand heeft van typologie en Noach niet ziet als een type van Christus.

Gen. 9: 1   En God zegende Noach en zijn zonen, en Hij zeide tot hen:
Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde!

Dit is precies hetzelfde als wat God tegen Adam zei.

- 2   En uw vrees, en uw verschrikking zij over al het gedierte der aarde, en over al het gevogelte des hemels; in al wat zich op de aardbodem roert, en in alle vissen der zee; zij zijn in uw hand overgegeven.
- 3   Al wat zich roert, dat levend is, zij u tot spijs; Ik heb het u al gegeven, gelijk het groene kruid.
- 4   Doch het vlees met zijn ziel, *dat is* zijn bloed, zult gij niet eten.

In de schepping is er blijkbaar sprake van een Goddelijke hiërarchie. De mens staat boven de dieren en de planten. Die hiërarchie heeft men afgeschaft. Wij moeten tegenwoordig vooral goed zijn voor de dieren; goed zijn voor de mens schijnt niet zo belangrijk te zijn.

Nederland heeft niet zoveel natuur en is de rioolput van Europa. Men maakt de mens ondergeschikt aan al het andere, maar het zou andersom moeten zijn. Wat overigens niet wil zeggen dat het de bedoeling is dat je er dan maar een zootje van maakt. Je zou een beetje netjes met de natuur omgaan; het is immers Zijn schepping!

- 5   En voorwaar, Ik zal uw bloed, *het bloed* uwer zielen eisen; van de hand van alle gedierte zal Ik het eisen; ook van de hand des mensen, van de hand eens iegelijken zijns broeders zal Ik de ziel des mensen eisen.
- 6   Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mens vergoten worden; want God heeft den mens naar Zijn beeld gemaakt.

Dit is een vaak misbruikte uitdrukking. Wat er staat is dat de mens recht zal spreken over de mens, omdat de mens naar Gods beeld geschapen is. Tijd bestaat in het Hebreeuws helemaal niet. Er is maar één Mens die de rechtspraak toekomt. Waarom wordt die rechtspraak dan in handen van de mens gegeven? Omdat er ooit nog een Mens komt Die recht zal spreken. Het idee is dat de mens beelddrager Gods zou zijn, maar de eerste Mens Die dat was is Christus. Wij zijn beelddraggers van Adam, maar zullen beelddraggers

van God worden (zie 2 Kor. 4: 4; Kol. 1: 15; Hebr. 1: 3; 1 Kor. 15: 49; 2.Kor. 3: 18).

Joh. 5: 26   Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelf, also heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelf;

De Vader is God en de Zoon is uiteraard de zoon van God.

27   En heeft Hem macht gegeven, ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is.

Hoezo zou de Zoon gericht houden? Hij had toch de mens aangesteld om gericht te houden over de mens? Maar Hij is de Zoon des mensen. Dit is hier een rechtstreekse verwijzing naar het verbond met Noach. Hij is de hoogste Mens.

Christus is op grond van erfenis de Zoon van God (Hebr. 1: 2), maar als Zoon van Adam is Hij de drager van alle beloften die gedaan zijn in het Oude Testament.

Zoon des mensen = Ben Adam = Zoon van Adam = Erfgenaam van Adam. Zoon des mensen wil niet zeggen dat Hij mens was en dat daar door die term op één of andere manier een zwaarder gewicht aan gegeven werd. Hij was Erfgenaam van Adam; dat is een titel. Hem was gegeven alle macht in hemel (Zoon van God) en op aarde (Zoon des mensen).

Jezus Christus is de Beelddrager Gods sinds Zijn opstanding. Hem is het oordeel gegeven en daarover wordt hier op voorhand gesproken.

Wat is de functie van de wet? Om te demonstreren dat de mens er helemaal niets aan heeft. Hoe meer wetten men maakt, hoe minder respect het volk voor de overheid heeft. Ze hebben regeltjes in plaats van een koning. Die functie heeft dit verbond met Noach ook. Er worden overheden over de mens gesteld, zodat de mens de mens oordeelt, maar het werkt niet. Christus is de Enige Die werkelijk gesteld kon worden als Bestuurder over de mens. Niettemin, sinds Gen. 9 is de mens als overheid door God over de mens gesteld. Dit is de instelling van de bedeling van het menselijk bestuur. De overheid is daarmee Gods dienaar. Althans, zo zou het moeten zijn en de mens zou zich aan haar onderwerpen (zie Rom. 13: 1 – 7).

Ongeveer 130 jaar na de vloed probeert men de volkenunie bij elkaar te houden, maar dat was niet de bedoeling. Vandaar de spraakverwarring, met als gevolg de verspreiding van de volken over aarde.

In Gen. 10 vind je de volkerentafel met drie hoofdfamilies, verdeeld in 70 volkeren. Er is dus duidelijk sprake van een Goddelijke orde. In Zijn wederkomst zal Christus de volkeren voor zijn aangezicht verzamelen en daarover recht spreken.

- Gen. 9: 7   Maar gijlieden, weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt; teelt overvloediglijk voort op de aarde, en vermenigvuldigt op dezelve.
- 8   Voorts zeide God tot Noach, en tot zijn zonen met hem, zeggende:
- 9   Maar Ik, ziet, Ik richt Mijn verbond op met u, en met uw zaad na u;

Een herhaling van hoofdstuk 6, met wat extra's erbij ingesloten. Het verbond beperkt zich niet alleen tot Noach, maar geldt ook voor zijn zaad. De kinderen worden gerekend in en met de ouders. Het gaat er niet om dat er veel baby's en of kinderen zouden zijn, maar dat er veel nageslacht zou zijn, veel erfgenamen.

Tegenwoordig spreekt men over het ongebooren kind. Die uitdrukking is een monstrum. Kinderen worden geboren en dan zijn ze er. Het is dan nog maar de vraag of zo'n kind in leven blijft. Pas later zal blijken of er nog wat van terecht komt en of het overleeft. Kinderen zijn niet tot en met de geboorte bij hun vader en moeder, maar tot hun volwassenheid aan toe, tot de vader bepaalt dat het kind volwassen is: 'tot den tijd van den vader tevoren gesteld' (Gal. 4: 2). Vandaar dat kinderen niet apart vermeld worden. Ze zijn **in** de ouders en maken deel van hen uit. Ze zijn ook het bezit van hun ouders en delen in hun zegeningen, of niet. Hiërarchie dus.

- 10   En met alle levende ziel, die met u is, van het gevogelte, van het vee, en van alle gedierte der aarde met u; van allen, die uit de ark gegaan zijn, tot al het gedierte der aarde toe.
- 11   En Ik richt Mijn verbond op met u, dat niet meer alle vlees door de wateren des vloed zal worden uitgeroeid; en dat er geen vloed meer zal zijn, om de aarde te verderven.

Alles zou aan de mens ondergeschikt zijn. De natuur deelt in het lot van de mens.

Het goede nieuws is dat er nooit meer een vloed zou zijn en het slechte nieuws is dat de aarde de volgende keer verwoest wordt door vuur en dan definitief (zie 2 Petr. 3: 7). De hoop moet dus wel enigszins gerelativeerd worden.

De vloed van Noach was, in tegenstelling tot wat men tegenwoordig beweert, wel degelijk over de hele aarde. Er zijn in het verleden zoveel vloedden geweest die plaatselijk verderf hebben aangericht, maar nooit meer één die de hele aarde verdorven heeft.

- 12 En God zeide: Dit is het teken des verbonds, dat Ik geef tussen Mij en tussen ulieden, en tussen alle levende ziel, die met u is, tot eeuwige geslachten.
- 13 Mijn boog heb Ik gegeven in de wolken; die zal zijn tot een teken des verbonds tussen Mij en tussen de aarde.

Blijkbaar had het voor de vloed nooit geregend. Klimaatverandering dus. Er is niets veranderlijker dan het weer. De Heer hield Zich in ieder geval in het Oude Testament met het weer bezig.

- 14 En het zal geschieden, als Ik wolken over de aarde brenge, dat deze boog zal gezien worden in de wolken;
- 15 Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond, hetwelk is tussen Mij en tussen u, en tussen alle levende ziel van alle vlees; en de wateren zullen niet meer wezen tot een vloed, om alle vlees te verderven.
- 16 Als deze boog in de wolken zal zijn, zo zal Ik hem aanzien, om te gedenken aan het eeuwig verbond tussen God en tussen alle levende ziel, van alle vlees, dat op de aarde is.

Het wordt wel wat langdradig zo. God blijft herhalen om het te benadrukken. 'Dit is het verbond!', opdat de mens weet in welke relatie hij tot God komt te staan. Nu weten we goed wat een verbond inhoudt: een wederzijdse verantwoordelijkheid.

- 17 Zo zeide dan God tot Noach: Dit is het teken des verbonds, dat Ik opgericht heb tussen Mij en tussen alle vlees, dat op de aarde is.

Je vind hier dus allerlei instructies voor het leven van de mens, waaronder het eten van vlees. Tot op vandaag wordt er gewezen op het oorzakelijk verband tussen vlees eten en spiritueel leven. Als je geen vlees eet valt uiteindelijk de controle over je zintuigen weg, waardoor er gaten en kieren ontstaan, waardoor al dat ongedierte naar binnen kan kruipen. Drugs hebben hetzelfde effect. Die trekken je niet op naar boven, maar naar beneden. Er is dus een duidelijke regel ingesteld om vlees te eten.

De overheid is dus een instelling van God. Het idee in zichzelf van een menselijke overheid is niets anders dan een schaalvergroting van de hiërarchie die er binnen een gezin, familie, clan of stam zou zijn. Het hoofd van het gezin wordt uiteindelijk de koning, of zelfs koning der koningen (zie Rom. 3, Titus 3 en 1 Petr. 2).

Waar die overheid een instelling van God is, kan God dus ook bij gelegenheid zelf een overheid aanstellen. Uiteindelijk zal Hij alle menselijke overheid aan de kant zetten en vervangen door die van Christus. In feite is dat al gebeurd, maar Hij zal pas als de Zoon geheel volwassen is Hem aanstellen tot Heerser. Zoon = Christus en de Gemeente.

Je moet overigens niet denken dat onze eigen overheid door God is aangesteld. En zou God Willem Alexander daar als koning neergezet hebben? Als zoiets gebeurt, dan is dat een uitzonderingssituatie en Hij doet dat dan op zodanige wijze dat wij niet kunnen bewijzen dat Hij dat gedaan heeft. God verbergt Zich nu eenmaal in deze dagen.

Voor zover Hij wat doet in deze dagen, bouwt Hij de Gemeente. Als die bouw ergens aanzienlijk belemmerd wordt, dan gooit Hij de wissel om. Bijvoorbeeld Willem van Orange in plaats van de hertog van Alva, maar bewijzen kun je het nooit. Het gaat erom dat God Zijn Gemeente bouwt. Hij heeft de wereld losgelaten en pas in Zijn wederkomst zal Hij de eindafrekening houden. Nu grijpt Hij in wanneer Hij dat nodig acht.

Wij zouden voor de overheden bidden, opdat wijzelf een stil en gerust leven zouden hebben (1 Tim. 2: 1, 2).

Uiteindelijk stelt Hij de minste onder alle mensen over de mens aan, namelijk die Steen uit Daniël 2. Dat recht heeft God, omdat Hijzelf de overheden ingesteld heeft. Nu laat Hij de mensheid maar wat aanrommelen, maar straks zal Hij rechten.

De volken zullen zich nog eenmaal verenigen onder één rijk, onder het gezag van de antichrist. Dat zal door bloedvergieten gebeuren, want een multiculturele samenleving bestaat niet. Multicultureel leeft langs elkaar heen en wordt apartheid genoemd. Maar wat de mens ook probeert te realiseren, het zal uiteindelijk onhaalbaar blijken te zijn. Het streven naar eenheid blijkt maar op één manier te bereiken, namelijk door de prediking van het Evangelie, waardoor mensen tot geloof komen en wedergeboren worden, waardoor zij één met Christus worden en niet meer adamiet, maar Christen zijn.

De verbonden: het verbond met Abraham

Het verbond met Abraham werd tenminste bevestigd aan Izak en Jakob. Dit verbond wordt heel vaak in de Bijbel genoemd en heeft ook veel aspecten.

- Gen. 15: 1 Na deze dingen geschiedde het woord des HEEREN tot Abram in een gezicht, zeggende: Vrees niet, Abram! Ik ben u een Schild, uw Loon zeer groot.
- 2 Toen zeide Abram: Heere, HEERE! wat zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heenga, en de bezorger van mijn huis is deze Damaskener Eliëzer?
- 3 Voorts zeide Abram: Zie, mij hebt Gij geen zaad gegeven, en zie, de zoon van mijn huis zal mijn erfgenaam zijn!

Abraham valt de Heer in de rede. Hij is oud en zonder kinderen, dus wat zou de Heer hem nog geven? Bovendien zouden al zijn bezittingen na zijn dood naar zijn butler gaan, naar zijn personeel.

De zoon van zijn huis = Eliëzer = erfgenaam.

- 4 En ziet, het woord des HEEREN was tot hem, zeggende: Deze zal uw erfgenaam niet zijn; maar die uit uw lijf voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn.
- 5 Toen leidde Hij hem uit naar buiten, en zeide: Zie nu op naar den hemel, en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem: Zo zal uw zaad zijn!
- 6 En hij geloofde in den HEERE; en Hij rekende het hem *tot* gerechtigheid.

God rekende geloof tot gerechtigheid. In het Nieuwe Testament staat dat dit voor elke gelovige geldt (Rom. 4). De zonde heeft rechtvaardige vergelding ontvangen (Hebr. 2: 2) en dus heeft God het recht om daarna eenieder die gelooft gerechtigheid te verlenen.

Abraham had acht zonen, maar God had er slechts één op het oog, namelijk die, die naar Gods wil geboren werd. Deze belofte gaat hier dus alleen maar over Izak, maar werd vererfd door Jakob en een generatie later via Jozef door Efraïm.

- Gen. 15: 18 Ten zelfden dage maakte de HEERE een verbond met Abram, zeggende: Aan uw zaad heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte af, tot aan die grote rivier, de rivier Frath;

Er wordt ook wel eens gesproken over het Palestijnse verbond; dat is een onderdeel van het verbond met Abraham en houdt in dat God het land beloofde aan Abraham en zijn zaad na hem. De grenzen van het land zouden zijn van de rivier van Egypte af tot aan de Eufraat.

Dit heeft niets met een Palestijns verbond te maken, want het land van de Filistijnen beperkte zich tot de Gazastrook.

Jeruzalem is na de verwoesting in het jaar 70 door Titus in 135 nog een keer verwoest door Hadrianus en wel zo grondig dat het helemaal geëgaliseerd werd. Waar de berg Sion ligt weet men in werkelijkheid niet meer; men gist ernaar. De Romeinen hebben Jeruzalem zo grondig verwoest om de herinnering aan Israël uit te wissen. Jeruzalem werd Aelia Capitolina genoemd en heel het land Palestina, uit haat voor de Joden.

Palestijnen = Filistijnen

Palestina = Filistea.

Het land der Palestijnen beslaat in de Bijbel alleen maar de Gazastrook.

Het verbond met Abraham kan dus nooit een Palestijns verbond bevatten, omdat het in het verbond met Abraham om een veel groter gebied gaat.

De rivier van Egypte is niet de Nijl, maar een grensrivier tussen Israël en Egypte. Dit verbond is een voorafschaduwning van hoe het in het '1000-jarig rijk' zal zijn.

Gen. 17: 1   Als nu Abram negen en negentig jaren oud was, zo verscheen de HEERE aan Abram, en zeide tot hem: Ik ben God, de Almachtige! Wandel voor Mijn aangezicht, en zijt oprecht!

Er wordt enige verantwoordelijkheid op Abraham gelegd.

- 2   En Ik zal Mijn verbond stellen tussen Mij en tussen u, en Ik zal u gans zeer vermenigvuldigen.
- 3   Toen viel Abram op zijn aangezicht, en God sprak met hem, zeggende:
- 4   Mij aangaande, zie, Mijn verbond is met u; en gij zult tot een vader van menigte der volken worden!

Er zouden vele volken uit hem voortkomen, niettemin is de menigte een groep.

- 5   En uw naam zal niet meer genoemd worden Abram; maar uw naam zal wezen Abraham; want Ik heb u gesteld tot een vader van menigte der volken.

Abraham = vader van vele volkeren.

6 En Ik zal u gans zeer vruchtbaar maken, en Ik zal u tot volken stellen, en koningen zullen uit u voortkomen.

Er zouden verschillende koningshuizen uit Abraham voortkomen. Israël was weliswaar oorspronkelijk één volk, maar later toch uitgesplitst in verschillende stammen en daarna volken.

Nadat Israël met 70 man naar Egypte ging, kwamen zij er na 215 jaar met vele miljoenen weer uit. De schatting is 2 ½ á 3 miljoen. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat het volk minder vruchtbaar geworden is. David had in zijn dagen een leger van 2 ½ miljoen soldaten.

Dat de stammen geregeld met elkaar overhoop lagen, laat zich raden, want ze hadden levensruimte nodig. Toen de stammen uit elkaar vielen heeft het volk zich verdeeld in landen/volken met eigen koningshuizen. Alleen Juda is zijn koningshuis kwijtgeraakt.

Het verbond werd dus gesloten met Abraham en zijn nageslacht. Dit was een eeuwig verbond en hield niet op bij Maleachi of Handelingen.

Jakob profeteerde in Gen. 49 over de toekomst van de geslachten van zijn zonen, maar daaraan voorafgaand liet hij eerst Efraïm en Manasse komen.

Gen. 48: 19 Maar zijn vader weigerde het, en zeide: Ik weet het, mijn zoon! ik weet het; hij (Manasse) zal ook tot een volk worden, en hij zal ook groot worden; maar nochtans zal zijn kleinste broeder (Efraïm) groter worden dan hij, en zijn zaad zal een volle menigte van volkeren worden.

De belofte werd oorspronkelijk aan Abraham gegeven, maar overgedragen op Izak, Jakob en daarna Efraïm, over Jozef heen. Efraïm is dus de drager van de titel 'Israël', want hij wordt beschouwd als de eerstgeborene.

Gen. 49: 1 Daarna riep Jakob zijn zonen, en hij zeide: Verzamelt u, en ik zal u verkondigen, hetgeen u in de nakomende dagen wedervaren zal.

Het gaat je niet lukken om deze profetie te verklaren en vervuld te zien in het verloop van het Oude Testament.

'Navolgende dagen' is overal elders vertaald met 'laatste dagen' en de laatste dagen beginnen bij de opstanding van Christus. Deze profetieën zijn dus van toepassing op de laatste dagen, op de nieuwtestamentische tijd. Israël (niet

alleen de Joden) bestaat nog steeds en vermenigvuldigt zich nog steeds en zal nog een rol in de toekomst hebben

Terug naar Gen. 17.

- Gen. 17: 7   En Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u, en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God, en uw zaad na u.
- 8   En Ik zal u, en uw zaad na u, het land uwer vreemdelingschappen geven, het gehele land Kanaän, tot eeuwige bezitting; en Ik zal hun tot een God zijn.

Eeuwig = onbeperkt in ruimte of tijd.

Hier gaat het over 'u en al uw zaad'. Het verbond der wet was ook een eeuwig verbond, maar dat was een verbond voor 'al hun geslachten en de vreemdelingen die in hun poorten woonden'. Dus niet onbeperkt in tijd, maar in ruimte.

Abraham was vreemdeling in het land Kanaän en had daar niets dan alleen een graf. De beloften aan Abraham worden dus toch in de toekomst vervuld. De (weder)komst van Christus moet daarom ook gezien worden als de uiteindelijke vervulling van de beloften aan Abraham en zijn zaad. Dit geldt overigens voor alle beloften, want alle beloften Gods zijn in Christus ja en amen. Het zoveel betere verbond is ook niets anders dan de vervulling van al die oudtestamentische verbonden.

- Gen. 17: 9   Voorts zeide God tot Abraham: Gij nu zult Mijn verbond houden, gij, en uw zaad na u, in hun geslachten.
- 10   Dit is Mijn verbond, dat gijlieden houden zult tussen Mij, en tussen u, en tussen uw zaad na u: dat al wat mannelijk is, u besneden worde.

Als kenmerk van het toebehoren aan het volk wordt de besnijdenis ingesteld. Op zich een beetje 'onbenullig', maar het is wel symboliek.

Bij voortplanting moet de voorhuid verdwijnen. De voorhuid is vlees, de buitenkant, en de buitenkant verhult de heerlijkheid. Het wegnemen van de voorhuid is een afrekening met het vlees.

Hoewel de besnijdenis deel uitmaakt van de wet, bestond die daarvoor dus ook al. Het is een uitbeelding van dood en opstanding door wedergeboorte. Het is geen Joodse symboliek, want de Joden hebben de wet; daarom hebben ze geen symboliek nodig.

Abraham woonde onder de eikenboom; dat gaat over precies hetzelfde. Bij de eikel is de voorhuid ook weggenomen en is daarmee een beeld van nieuw leven.

- 11 En gij zult het vlees uwer voorhuid besnijden; en *dat* zal tot een teken zijn van het verbond tussen Mij en tussen u.
- 12 Een zoontje dan van acht dagen zal u besneden worden, al wat mannelijk is in uw geslachten; de ingeborene van het huis, en de gekochte met geld van allen vreemde, welke niet is van uw zaad;

Alles wat binnen de poorten van Israël is zou besneden worden, zodat ieder deel krijgt aan Israël.

- 13 De ingeborene van uw huis, en de gekochte met uw geld zal zekerlijk besneden worden; en Mijn verbond zal zijn in ulieder vlees, tot een eeuwig verbond.
- 14 En wat mannelijk is, de voorhuid hebbende, wiens voorhuids vlees niet zal besneden worden, dezelve ziel zal uit haar volken uitgeroeid worden; hij heeft Mijn verbond gebroken.

Ook al stam je van Abraham, Izak of Jakob af, als je niet besneden bent, dan hoor je niet bij het volk. Het is een teken van Israël.

- 15 Nog zeide God tot Abraham: Gij zult den naam van uw huisvrouw Sarai, niet Sarai noemen; maar haar naam zal zijn Sarah.
- 16 Want Ik zal haar zegenen, en u ook uit haar een zoon geven; ja, Ik zal haar zegenen, zodat zij tot volken worden zal; koningen der volken zullen uit haar worden!

De belofte aan Abraham wordt in kortere vorm herhaald aan Sarah.

- 17 Toen viel Abraham op zijn aangezicht, en hij lachte; en hij zeide in zijn hart: zal een, die honderd jaren oud is, een *kind* geboren worden; en zal Sarah, die negentig jaren oud is, baren?
- 18 En Abraham zeide tot God: Och, dat Ismaël mocht leven voor Uw aangezicht!

Izak = lachende.

De naam Izak is dus ontleend aan het lachen van Abraham.

Abraham vond het wel een goede grap, want hij geloofde dat God een God is Die doden opwekt (Rom. 4: 17. Zie ook Hebr. 11).

De beloften van God krijgen hun vervulling via dood en opstanding.

- 19 En God zeide: Voorwaar, Sarah, uw huisvrouw, zal u een zoon baren, en gij zult zijn naam noemen Izak; en Ik zal Mijn verbond met hem oprichten, tot een eeuwig verbond zijn zade na hem.

Zijn zade na hem = enkelvoud (zie Galaten 3: 16). Dat Zaad is Christus.

Aan de andere kant gaat het over een menigte van volken.

- 20 En aangaande Ismaël heb Ik u verhoord; zie, Ik heb hem gezegend, en zal hem vruchtbaar maken, en hem gans zeer vermenigvuldigen; twaalf vorsten zal hij gewinnen, en Ik zal hem tot een groot volk stellen;
- 21 Maar Mijn verbond zal Ik met Izak oprichten, dien u Sarah op dezen gezetten tijd in het andere jaar baren zal.
- 22 En Hij eindigde met hem te spreken, en God voer op van Abraham.

God geeft Zijn beloften aan Abraham en bevestigt ze aan Sarah, maar daarna nog vele malen meer.

- Lev. 26: 42 Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond *met* Jakob, en ook aan Mijn verbond *met* Izak, en ook aan Mijn verbond *met* Abraham zal Ik gedenken, en aan het land zal Ik gedenken;
- 43 Als het land om hunnentwil zal verlaten zijn geweest, en aan zijn sabbatten een welgevallen gehad hebben, wanneer het om hunnentwil verwoest was, en zij aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen zullen gehad hebben; daarom, en omdat zij Mijn rechten hadden verworpen, en hun ziel van Mijn inzettingen gewalgd had.
- 44 En hierenboven is dit ook; als zij in het land hunner vijanden zullen zijn, zal Ik hen niet verwerpen, noch van hen walgen, om een einde aan hen te maken, vernietigende Mijn verbond met hen; want Ik ben de HEERE, hun God!

De wet was er weliswaar tussengekomen, maar de Heer zegt dat Hij trouw blijft aan de beloften aan Abraham, Izak en Jakob. Dat houdt vooral in dat Hij

geloof rekent tot gerechtigheid, in eerste instantie vervuld aan de Heere Jezus Christus, maar daarna ook aan ons die geloven.

Het verbond met Abraham heeft dus veel aspecten en wordt vaak aangehaald in het Nieuwe Testament. Bovendien wordt het ook vaak als aanvulling gebruikt ter onderscheiding van het oude- en het nieuwe verbond. Het nieuwe verbond komt niet voort uit het oude, maar uit de verbonden met Adam, Noach, Abraham en David, die hun vervulling vinden in Christus. De wet van Mozes hoort in dit rijtje niet thuis en is van een geheel andere orde. In verband met de samenhang der dingen, wijken we nu af van de chronologie en slaan het verbond der wet eerst over.

De verbonden: het verbond met David

Christus is nu, sinds Zijn opstanding, Koning der gerechtigheid en Koning des vredes. Hij is immers Hogepriester naar de ordening van Melchizédek.

Melchizédek = Koning der gerechtigheid.

Hij was Koning van Salem = Koning des vredes, of Vredevorst.

Vanwege dit Koningschap komen we nu bij het verbond met David terecht. Dit verbond is zeker net zo belangrijk als het verbond met Abraham.

Het Nieuwe Testament begint met de geboorte van de Messias. Maar Wie is deze Messias eigenlijk? Volgens Matth. 1: 1 is Hij de Zoon van David en de Zoon van Abraham.

Waarom worden deze twee voorvaderen genoemd? Omdat wij gezegend zijn in het geloof van Abraham (Gal. 3: 9) en omdat God beloofd had dat Hij Israël de weldadigheden Davids zou geven, die getrouw zijn (Hand. 13: 34).

Daar was eerst de komst van de Messias voor nodig, niet met Kerst, maar met Pasen. Hij was de Zoon van David. David had natuurlijk meer zonen, maar Deze was de erfgenaam.

God sloot een verbond met David (2 Sam. 7).

De kop boven dit hoofdstuk geeft aan dat God David verbiedt een tempel te bouwen, maar dat is helemaal niet de inhoud van dit gedeelte.

David kreeg van de koning van Tyrus (Hiram) cederen van de Libanon om zijn paleis te bouwen. Nu hij een mooi paleis had vond David het wel een beetje gênant dat de Heer in een huis van gordijnen woonde; zelf een mooi huis en de Heer niet! Dus wilde hij een tempel bouwen.

God vond die tempel wel een goed idee, maar David mocht hem niet bouwen, want er kleefde bloed aan zijn handen. Salomo moest hem bouwen, de zoon van David. Dat heeft Salomo inderdaad gedaan, maar ook in overdrachtelijke zin is dit gebeurd.

God zei tegen David: 'Je wilt voor mij een huis bouwen, maar in plaats daarvan zal Ik jou een huis bouwen'. De Heer zou dat huis overigens niet van de cederen van de Libanon bouwen, maar van levende stenen. Het bouwen van een huis met losse stenen is een beeld van de familie (geslacht, clan of volk) die in dat huis woont.

2 Sam. 7: 6   Want Ik heb in geen huis gewoond, van dien dag af, dat Ik de kinderen Israëls uit Egypte opvoerde, tot op dezen dag; maar Ik heb gewandeld in een tent en in een tabernakel.

Wandelen = wonen, verblijven.

- 7   Overal, waar Ik met al de kinderen Israëls heb gewandeld, heb Ik wel een woord gesproken met een der stammen Israëls, dien Ik bevolen heb Mijn volk Israël te weiden, zeggende: Waarom bouwt gij Mij niet een cederen huis?
- 8   Nu dan, alzo zult gij tot Mijn knecht, tot David, zeggen: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb u genomen van de schaapskooi, van achter de schapen, dat gij een voorganger zoudt zijn over Mijn volk, over Israël.

Ceder = beeld van koningschap.

Voorganger = in het O.T. synoniem voor koning.

De koning zou dus voorop gaan, de weg wijzen. Hij zou niet langer voorganger van schapen zijn, maar van een heel volk.

- 9   En Ik ben met u geweest, overal, waar gij gegaan zijt, en heb al uw vijanden voor uw aangezicht uitgeroeid; en Ik heb u een groten naam gemaakt, als den naam der groten, die op de aarde zijn.

Uitgeroeid = door het uitroeien van al die vijanden kon David een enorm groot rijk oprichten dat zijn grenzen had tot aan de Eufraat. Vers 9 wijst naar een groot wereldrijk waarover David koning worden zou. Zijn naam was tussen de groten der aarde.

- 10   En Ik heb voor Mijn volk, voor Israël, een plaats besteld, en hem geplant, dat hij aan zijn plaats wone, en niet meer heen en weder gedreven worde; en de kinderen der verkeerdheid zullen hem niet meer verdrukken, gelijk als in het eerst.

Maar ze zijn nog verdrukt geworden na de dagen van David. Hoezo dus, ze zullen niet meer verdrukt worden? Dat duurt tot aan vandaag voort. Is dit nu de beschrijving van historie of profetie? De historie zelf is vaak profetie. Meerdere voorbeelden daarvan vind je in Daniël. Dan. 11 bijvoorbeeld gaat over de gebeurtenissen in het Griekse rijk en de opeenvolging van verschillende koningen, tot aan Antiochus Epiphanes toe. Vervolgens ben je ineens bij de antichrist.

Profetie is alleen maar mogelijk boven of buiten de tijd. Daarom kan uit het verleden zomaar overgesprongen worden naar de toekomst en daarom zitten wij met het probleem wanneer bepaalde dingen gebeuren. Dat moet blijken uit de context.

De vraag in deze verzen is waar er gesprongen wordt.

De NBG-vertaling zegt in vers 10: 'Ik zal voor Mijn volk, voor Israël, een plaats bestellen'. Dat zou er eigenlijk ook moeten staan.

Vers 9 kun je net zo goed vertalen met: 'Ik zal... Ik zal... Ik zal'.

Hier wordt gewoon gesproken over een ander land dan Kanaän. Waar is het volk Israël nu? In Israël? Daar wonen wel wat Joden, maar het merendeel der Joden woont daar niet. Bovendien gaat het ook niet over de Joden, maar over heel Israël. De Joden heten trouwens ook niet Israël, maar Juda.

De 10 stammen wonen al 2700 jaar in een ander land, terwijl ze een relatief korte tijd in het land Kanaän gewoond hebben.

De Heer heeft dat volk Zelf verstrooid, niettemin gedenkt Hij Israël elke dag. Israël (de 10 stammen) was een verloren zoon (Luk. 15: 11 – 32), maar zou opstaan en zich realiseren wie hij is en terugkeren naar de Vader (kerstening Europa), tot grote ergernis van zijn broer (de Joden) overigens.

- 11 En van dien dag af, dat Ik geboden heb richters te wezen over Mijn volk Israël. Doch u heb Ik rust gegeven van al uw vijanden. Ook geeft u de HEERE te kennen, dat de HEERE u een huis maken zal.

Elk huis wordt altijd bedreigd door de burenen, maar de Heer zal David een huis maken. Dat is de inhoud van dit gedeelte.

- 12 Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vaderen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen.
- 13 Die zal Mijn Naam een huis bouwen; en Ik zal den stoel zijns koninkrijks bevestigen tot in eeuwigheid.

De Heer zal David een huis bouwen en dus is er sprake van erfgenamen, waarvan Christus is DE Erfgenaam. En Hij zal voor God weer een huis bouwen.

- 14 Ik zal hem zijn tot een Vader, en hij zal Mij zijn tot een zoon; dewelke als hij misdoet, zo zal Ik hem met een mensenroede en met plagen der mensenkinderen straffen.
- 15 Maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken, gelijk als Ik *die* weggenomen heb van Saul, dien Ik van voor uw aangezicht heb weggenomen.
- 16 Doch uw huis zal bestendig zijn, en uw koninkrijk tot in eeuwigheid, voor uw aangezicht; uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid.

Dat huis en koninkrijk zal vast en bestendig zijn, een eeuwig koninkrijk.

Even recapitulieren:

- Tot Adam werd gezegd dat hij over de aarde zou heersen: instelling van het koningschap;
- Bij Noach zien we weer de instelling van het koningschap, maar dan verdeeld over verschillende dynastieën;
- Bij Abraham wederom: vele volkeren en koningen;
- Dan komen Izak en Jakob; het gaat weer over vele volkeren;
- Dan komt Juda en bij hem wordt het weer versmald;
- Vervolgens komen we bij David. Dat koningschap zou niet worden weggenomen, maar altijd blijven bestaan: bestendig!

De belofte is immers dat er altijd iemand op de troon van David zou zitten uit het huis van David. En aangezien er tot op de dag van vandaag niemand op de troon van David zit, zegt men dat dit een Messiaanse profetie is. Dat is natuurlijk ook zo. Maar Gen. 49 vanaf vers 1 gaat over de laatste dagen (de dagen vanaf de opstanding van Christus) en bij Juda staat dat de scepter van Juda niet zal wijken tot de komst van Silo.

Waarom staat dat er zo? Omdat het lijkt dat het niet zo is.

Die scepter was bij Juda, maar is er sinds Zedekía dan niemand meer die op de troon van David zit? Nou ja, niet in Jeruzalem, maar elders wel.

God doet een werk en manifesteert Zich de eeuwen door. Nu echter verbergt Hij Zich en dus hoeft het ook niet zo verwonderlijk te zijn dat die troon ook verborgen is. Gerekend naar de Bijbelse geschiedenis kwam er niet zoveel terecht van het Davidisch koningschap, maar dat is maar schijn. God verbergt Zich nu wel, maar Hij houdt Zich aan Zijn woord. Hij blijkt betrouwbaar te zijn.

Hij is heus bij machte om 3000 jaar na Zijn belofte iemand op de troon van David te hebben.

Natuurlijk gaat het bij al die verbonden in de eerste plaats over Christus. Die zijn in Hem samengekomen. For the moment gaat het wat Hem betreft over een hoger, Geestelijk, hemels niveau, maar dat wil niet zeggen dat de scepter van Juda op aards niveau daarmee geweken is. Hij had het beloofd en dus zit er tenminste één iemand uit het huis van David ergens op de troon van David, ook al is dat niet in Jeruzalem.

Het gaat bij al die verbonden steeds over eerstgeboorterecht, want het gaat immers over heerschappij en dus over koningschap. Hier op aarde komt er van die heerschappij niet zoveel terecht, maar straks zal onze definitieve Koning uit David verschijnen en daar zal wél wat van terecht komen. En reken maar dat Hij autocratisch zal regeren.

God is betrouwbaar en goed voor wat Hij beloofd heeft, ook al lijkt er van Zijn beloften niets terechtgekomen te zijn. De wereld haalt zijn schouders op, maar wij zien Hem (nu al) met heerlijkheid en eer gekroond (Hebr. 2: 7) en kijken reikhalzend naar Hem uit.

Probleem?

Het verbond der wet, of het Mozaïsch verbond, is van totaal andere orde. Alle andere verbonden lopen naar de Heere Jezus Christus en lopen daarna ook door naar Zijn wederkomst. Die lijn begint bij Adam en betreft koningschap en heerschappij over de volkeren.

De scepter die niet van Juda zou wijken is speciaal van toepassing op onze tijd. Die lijn is niet afgebroken, hoewel men denkt dat dit wel zo is.

Wat is nu eigenlijk het echte probleem?

Enige jaren geleden waren er weer toestanden over de lijkwade van Turijn, of die nu echt de afdruk was van het lichaam van de Heere Jezus Christus. Een journalist zei toen dat de kerk nooit zal verklaren dat dat ding echt is, omdat het anders geen geloof meer zou zijn. Zo wordt Bijbelse waarheid alleen geaccepteerd wanneer het zich in beelden in je hoofd bevindt. Men heeft dus geen God, maar alleen een Godsbeeld.

Waarschijnlijk hebben de Joden om die reden ook de Messias verworpen, omdat het anders concreet werd en meteen het einde van het Jodendom in zou luiden.

Niettemin, God doet Zijn beloften gestand. Toch zeggen velen dat God een einde gemaakt heeft aan de geschiedenis met Israël en dat de kerk er voor in de plaats gekomen is; of dat de Heer pas later weer de draad met Israël op zal

nemen. Gods werk gaat echter gewoon door. Hij heeft Zijn volk niet verstoten, want zal hun ongelovigheid het geloof van God teniet doen? (Rom. 3: 3.)

Geloof = trouw.

Gods werk gaat daarom gewoon door. Daar kun je dan in je geestelijk leven niets aan hebben, maar dat is ook niet de vraag. Het gaat erom wat God allemaal doet en dat zouden we bestuderen. Dat kan ook heus dienen tot je geloofsopbouw. Gods werk aan Israël gaat gewoon door; misschien op dit moment niet aan Juda, maar wel waar het de bestendiging van de troon van David betreft.

De verbonden: het verbond met David; vervolg

- 2 Sam. 7: 12   Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vadersen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen.
- 13   Die zal Mijn Naam een huis bouwen; en Ik zal den stoel zijns koninkrijks bevestigen tot in eeuwigheid.

Deze tekst is op een heleboel plaatsen van toepassing op Salomo, maar net zo goed op Christus, net zoals zaad als enkel- en meervoud opgevat kan worden. Of: 'Laat Ons Adam maken, naar Onze gelijkenis'. Dat die uitspraak op Adam van toepassing is, ontken ik niet, maar toch ook zeker op Christus.

Antiochus Epiphanes: dat gaat over hemzelf, maar ook over de antichrist. Ik probeer dus met 2 Sam. 7 geen truc uit te halen, maar hoop duidelijk te maken dat het Woord van God gelaagd is en dus vaak meerdere toepassingen heeft. God heeft op aards niveau zijn beloften gestand gedaan, want er zitten in deze laatste dagen (meerdere) koningen uit het huis van David op een troon. Gods werk is niet afgebroken. Maar ook op een hoger niveau hebben deze verzen hun toepassing: Christus bouwt nu de Gemeente, het huis van God. Het is allebei waar, je hoeft niet te kiezen.

- 14   Ik zal hem zijn tot een Vader, en hij zal Mij zijn tot een zoon; dewelke als hij misdoet, zo zal Ik hem met een mensenroede en met plagen der mensenkinderen straffen.
- 15   Maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken, gelijk als Ik *die* weggenomen heb van Saul, dien Ik van voor uw aangezicht heb weggenomen.
- 16   Doch uw huis zal bestendig zijn, en uw koninkrijk tot in eeuwigheid, voor uw aangezicht; uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid.

De uiteindelijke Zoon van David is tot Zoon gesteld (Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd (Hebr. 1: 5). Dat gebeurde ter gelegenheid van Zijn opstanding uit de doden en het is de ultieme vervulling van de beloften.

De begrippen 'vader' en 'zoon' worden op verschillende manieren gebruikt. De vader is de opdrachtgever en de zoon de opdrachtnemer, maar ook gewoon geveer en nemer, waarbij de gedachte is dat de nemer doorgeeft wat hij van de geveer ontvangen heeft. In het Hebreeuws zijn de woorden 'zoon' en 'bouwer' sterk aan elkaar verwant. De bedoeling is dan ook dat de zoon voortbouwt op de vader en dat de vader als het ware voortleeft door de zoon.

Dewelke, als hij misdoet...: dat is met de Heere Jezus gebeurd. Hij misdeed niets, maar droeg **onze** misdaden en werd dan ook tot de misdadigers gerekend (Jes. 53: 12; Mark. 15: 28).

Het gebeurde ook met de andere afstammelingen van David. Zij die niet in Gods wegen wandelden werden gestraft en van hun troon afgehaald, maar dat wil niet zeggen dat daarmee een einde gekomen is aan de troon uit het huis van David. Per persoon was Gods belofte wel voorwaardelijk, maar Hij zou nooit Zijn goedertierenheid van het huis van David doen wijken. Hij bleef en blijft trouw aan Zijn beloften en zorgt voor continuïteit.

Koningen werden vroeger als goden beschouwd. Denk bijvoorbeeld aan de Egyptische farao's. Wij zeggen dan dat ze vroeger bijgelovig waren, maar zij waren koningen bij de gratie Gods. Zij waren koning om Hem te vertegenwoordigen en namens Hem recht te spreken. Dat gold ook voor Salomo en alle andere koningen, hoe ze het er ook van afbrachten. Niet voor niets zijn de woorden 'engel' (boodschapper) en 'koning' in het Hebreeuws hetzelfde. De koning wordt beschouwd als de boodschapper van God. Het is de vraag of de tegenwoordige koningen nog het besef hebben dat ze afgezanten van God zijn. Dat is des te schrijnender, gelet op de afkomst van de Europese koningshuizen. De geschiedenis van die koningshuizen is reuze gecompliceerd, maar ze zijn allemaal neven en nichten van elkaar en hebben allemaal een Davidische achtergrond.

- 18   Toen ging de koning David in, en bleef voor het aangezicht des HEEREN en hij zeide: Wie ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?

Wie ben ik dat U mij zo zegent?

- 19   Daartoe is dit in Uw ogen nog klein geweest. Heere HEERE, maar Gij hebt ook over het huis Uws knechts

gesproken tot van verre heen; en dit *naar* de wet der mensen, Heere HEERE!

Tot van verre heen = de Heer sprak niet alleen maar over David, maar ook over zijn huis over lange tijd.

- 20 En wat zal David nog meer tot U spreken? Want Gij kent Uw knecht, Heere HEERE!
- 21 Om Uws woords wil, en naar Uw hart hebt Gij al deze grote dingen gedaan, om aan Uw knecht bekend te maken.
- 22 Daarom zijt Gij groot, HEERE God! Want er niemand gelijk Gij, en er is geen God dan alleen Gij, naar alles, wat wij met onze oren gehoord hebben.
- 23 En wie is, gelijk Uw volk, gelijk Israël, een enig volk op aarde, hetwelk God is heengegaan Zich tot een volk te verlossen, en om Zich een Naam te zetten, en om voor ulieden deze grote en verschrikkelijke dingen te doen aan Uw land, voor het aangezicht Uws volks, dat Gij U uit Egypte verlost hebt, de heidenen en hun goden *verdrijvende*.
- 24 En Gij hebt Uw volk Israël bevestigd, U tot een volk, tot in eeuwigheid; en Gij, HEERE, zijt hun tot een God geworden.

Het idee is dat Israël altijd Gods volk zou zijn. Lo Ammi (niet Mijn volk) is dus nooit van toepassing op heel Israël. God heeft het volk in tweeën gesplitst en heeft dus altijd een volk achter de hand. Als de troon in Juda ophoudt te bestaan, dan kan het niet anders dan dat diezelfde troon van David ergens anders onder de 10 stammen van Israël wordt opgericht. De lijn gaat altijd door via één van de twee volken.

Het doel van het werk Gods is dat Israël hoe dan ook vrucht zou dragen. Is het niet via de twee- dan wel via de tien stammen. Hij laat niet varen het werk Zijner handen (Ps. 138: 8).

- 25 Nu dan, HEERE God, doe dit woord, dat Gij over Uw knecht, en over zijn huis gesproken hebt, bestaan tot in eeuwigheid, en doe, gelijk als Gij gesproken hebt.

Niet over Uw knecht en zijn zoon, maar over Uw knecht en zijn huis.

- 26 En Uw Naam worde groot gemaakt tot in eeuwigheid, dat men zegge: De HEERE der heirscharen is God over Israël;

en het huis van Uw knecht David zal bestendig zijn voor Uw aangezicht.

- 27   Want Gij, HEERE der heirscharen, Gij, God Israëls! Gij hebt voor het oor Uws knechts geopenbaard, zeggende: Ik zal u een huis bouwen; daarom heeft Uw knecht in zijn hart gevonden, dit gebed tot U te bidden.

Niet een zoon, maar een huis, een koninklijk huis.

- 28   Nu dan, Heere HEERE! Gij zijt die God, en Uw woorden zullen waarheid zijn, en Gij hebt dit goede tot Uw knecht gesproken.
- 29   Zo believe het U nu, en zegen het huis van Uw knecht, dat het in eeuwigheid voor Uw aangezicht zij; want Gij, Heere HEERE, hebt gesproken, en met Uw zegen zal het huis van Uw knecht gezegend worden in eeuwigheid.

Dit hele verbond met David vinden we ook nog in 1 Kron. 17 terug.

- 2 Kron. 13: 1   In het achttiende jaar van den koning Jeróbeam, zo werd Abía koning over Juda.
- 2   Hij regeerde drie jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Michája, de dochter van Uriël, van Gíbea; en er was krijg tussen Abía en tussen Jeróbeam.

Als het over koninklijke huizen gaat, dan wordt nauwkeurig beschreven hoe het met de afstamming zit.

- 3   En Abía bond den strijd aan met een heir van strijdbare helden, vierhonderd duizend uitgelezen mannen; en Jeróbeam stelde tegen hem de slagorde, met achthonderd duizend uitgelezen mannen, kloeke helden.
- 4   En Abía maakte zich op van boven den berg Zemaráim, dewelke is in het gebergte van Efraïm; en hij zeide: Hoort mij toe, Jeróbeam, en gans Israël!

Jeróbeam en gans Israël = de tien stammen.

- 5   Staat het u niet toe te weten, dat de HEERE, de God Israëls, het koninkrijk over Israël aan David gegeven heeft, tot in eeuwigheid, hem en zijn zonen, met een zoutverbond?

Abía is dus de koning van Juda, uit het huis van David. Hij spreekt tot Jeróbeam, de koning van de tien stammen, uit het huis van Efraïm. Abía vindt dat hij recht had op de troon van Jeróbeam, omdat God het koningschap over Israëel aan David en zijn huis gegeven had. Hij claimt dus de woorden uitgesproken in 2 Sam. 7 en hij had gelijk.

Zoutverbond = eeuwigdurend verbond, niet aan bederf onderhevig.

Ps. 89: 1 Een onderwijzing van Ethan, den Ezrahiet.

Ethan en Ezrahiet brengen ons sowieso bij het huis van Juda. Volgens 1 Kron. 2: 3 – 6 was Ethan een nakomeling van Juda, via Zerah. Je verwacht dus dat deze psalm over koningschap gaat en daar gaat hij ook over.

Ezrahiet = Zerahiet (van Perez en Zerah, de tweelingzonen van Juda).

David stamde af van Perez.

Zerah was de andere. En wie was nu de erfgenaam?

2 Ik zal de goedertierenheid des HEEREN eeuwiglijk zingen; ik zal Uw waarheid met mijn mond bekend maken, van geslacht tot geslacht.

3 Want ik heb gezegd: Uw goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden; in de hemelen zelve hebt Gij Uw waarheid bevestigd, *zeggende*:

4 Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene; Ik heb Mijn knecht David gezworen:

Zo komen wij aan de term 'Davidisch verbond'.

5 Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht. Sela.

Je kunt wel zeggen dat het over Christus gaat, maar dan hoeft de troon niet meer gebouwd te worden van geslacht tot geslacht. Het moet dus gaan over de tijd voordat Christus op de troon van David zal zitten.

6 Dies loven de hemelen Uw wonderen, o HEERE! ook is Uw getrouwheid in de gemeente der heiligen.

19 Want ons schild is van den HEERE, en onze koning is van den Heilige Israëls.

'Mijn Schild en de betrouwen zijt Gij, o God, mijn Heer!' Hoe zouden ze nu aan die tekst gekomen zijn?

- 20 Toen hebt Gij in een gezicht gesproken tot Uw heilige, en gezegd: Ik heb hulp besteld bij een held; Ik heb een verkorene uit het volk verhoogd.

Een held is de kampioen en vertegenwoordiger van het volk en gaat namens het volk ook de strijd aan.

- 21 Ik heb David, Mijn knecht, gevonden; met Mijn heilige olie heb Ik hem gezalfd;

Het gaat hier over David, maar natuurlijk ook over Christus. Eigenlijk gaat het over het hele huis van David. Ook toen de zaligheid van de Joden naar de heidenen ging, gebeurde dat via een koninklijk huis.

- 22 Met welken Mijn hand vast blijven zal; ook zal hem Mijn arm versterken.
23 De vijand zal hem niet dringen, en de zoon der ongerechtigheid zal hem niet onderdrukken.
24 Maar Ik zal zijn wederpartijders verpletteren voor zijn aangezicht, en die hem haten, zal Ik plagen.
25 En Mijn getrouwheid en Mijn goedertierenheid zullen met hem zijn; en zijn hoorn zal in Mijn Naam verhoogd worden.
26 En Ik zal zijn hand in de zee zetten, en zijn rechterhand in de rivieren.
27 Hij zal Mij noemen: Gij zijt Mijn Vader! Mijn God, en de Rotssteen mijns heils!
28 Ook zal Ik hem ten eerstgeborenen zoon stellen, ten hoogste over de koningen der aarde.
29 Ik zal hem Mijn goedertierenheid in eeuwigheid houden, en Mijn verbond zal hem vast blijven.
30 En Ik zal zijn zaad in eeuwigheid zetten, en zijn troon als de dagen der hemelen.
31 Indien zijn kinderen Mijn wet verlaten, en in Mijn rechten niet wandelen;

Welke kinderen? Van de Heere Jezus? Als je alleen maar aan de Messias gedacht heb, dan loop je hier vast.

- 32 Indien zij Mijn inzettingen ontheiligen, en Mijn geboden niet houden;
33 Zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen.

- 34 Maar Mijn goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen, en in Mijn getrouwheid niet feilen.

Zo'n oordeel zou wellicht komen over individuele vorsten uit het huis van David, maar nooit over heel zijn huis.

- 35 Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen uit mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen.

God is dus niet van gedachten veranderd.

- 36 Ik heb eens gezworen bij Mijn heiligheid: Zo ik aan David liege!
37 Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn, en zijn troon zal voor Mij zijn gelijk de zon.
38 Hij zal eeuwiglijk bevestigd worden, gelijk de maan; en de Getuige in den hemel is getrouw. Sela.

Zolang zon en maan bestaan, zal het Davidisch koninkrijk bestaan.

- Jer. 33: 17 Want zo zegt de HEERE: Aan David zal niet worden afgesneden een Man, Die op den troon van het huis Israëls zitte.

In de dagen van Jeremía kwam een einde aan het Davidische koninkrijk in Jeruzalem. Als God zegt dat Davids' troon niet zou wijken zolang zon en maan bestaan, hoe zit dat dan?

- 18 Ook zal den Levietischen priesteren, van voor Mijn aangezicht, niet worden afgesneden een Man, Die brandoffer offere, en spijsoffer aansteke, en slachtoffer bereide al de dagen.

'Man' moet met kleine letter, want Christus is niet uit Levi.

Er is weliswaar een einde gemaakt aan het verbond der wet, maar dat neemt niet weg dat wij deel uitmaken van een priesterlijk volk. Op grond daarvan zijn wij priesters. En onder die priesters zitten Levieten. Zij zijn nu echter geen priesters meer naar de ordening van Aäron.

- 19 En des HEEREN woord geschiedde tot Jeremía, zeggende:
20 Alzo zegt de HEERE: indien gijlieden Mijn verbond van den dag; en Mijn verbond van den nacht kondt vernietigen, zodat dag en nacht niet meer zijn op hun tijd;

- 21 Zo zal ook vernietigd kunnen worden Mijn verbond met Mijn knecht David, dat hij geen zoon hebbe, die op zijn troon regere; en met de Levieten, de priesteren, Mijn dienaren.

Het gaat over Levieten die ook vandaag de dag de Heer dienen. Op grond van hun geboorte waren zij al bestemd de Heer te dienen, maar nu het oude verbond plaats gemaakt heeft voor het nieuwe verbond, dienen zij de Heer onder dat nieuwe verbond.

- 22 Gelijk het heir des hemels niet geteld, en het zand der zee niet gemeten kan worden, also zal Ik vermenigvuldigen het zaad van Mijn knecht David, en de Levieten, die Mij dienen.

Hoezo vernietigd of uitgestorven? Zij zijn vermenigvuldigd.

- 23 Voorts geschiedde het woord des HEEREN tot Jeremía, zeggende:
24 Hebt gij niet gezien, wat dit volk spreekt, zeggende: De twee geslachten, die de HEERE verkoren had, die heeft Hij nu verworpen? Ja, zij versmaden Mijn volk, zodat het geen volk meer is voor hun aangezicht.

Het gaat dus over twee kampen, twee geslachten. Zijn werk gaat gewoon door. Niet in Jeruzalem, maar onder het andere huis van Israël. Daar heeft het vrucht gedragen en daar verzamelt Hij Zich Zijn Gemeente. Als wij straks bij de Heer zijn, dan laat Hij ons zien wat Hij in onze dagen gedaan heeft, via Zijn volk en via het huis van David.

We hebben dus heel de geschiedenis door een belofte van God met betrekking tot heerschappij. Vandaar dat er via Adam ook heel de geschiedenis erfgenamen van hem zijn geweest, uitmondend in de openbaring van het Koninkrijk van Christus. In afwachting daarvan zit er steeds iemand op de troon van David, niet in Jeruzalem, maar bij de tien stammen van Israël.

De verbonden: het verbond der wet

Het onderwerp van deze studie is 'een zoveel beter verbond'. Maar, beter dan wat? Beter dan het oude verbond. Het oude verbond heet niet zo, omdat het er al zoveel jaren op heeft zitten (dit geldt immers ook voor al die andere verbonden), maar omdat sinds Jer. 31 het nieuwe verbond aangekondigd werd. Sindsdien was het verbond der wet oud en nabij de verdwijning (Hebr.

8: 13). Inmiddels is dat nieuwe verbond in werking getreden en daarmee is het oude verbond verdwenen.

Dat oude verbond is nogal dominant. De Bijbel spreekt over de heerschappij van de wet, maar volgens dezelfde Bijbel is die heerschappij opgeheven en is het zelfs strijdig met de Bijbel om die wet toe te passen.

De meeste mensen zullen direct zeggen: 'Maar de mens kan toch niet zonder wet?'. Zo zijn we inderdaad opgevoed, met regels en zo hoort het ook, want wet is voor kinderen. Dat zijn geen mensen, maar larven. Zij moeten nog mensen worden. Eerst moeten ze zich nog ontpoppen. Wij noemen dat puberen. En als het dan allemaal goed komt, springt daar ineens een nieuw mens uit, vrij.

Kinderen vallen onder de verantwoordelijkheid van de ouders. Ze kunnen dus niet persoonlijk worden aangesproken. De wet is voor kinderen, omdat zij nog niet volgroeid zijn. We proberen ze dus het één en ander bij te brengen, totdat we ze los kunnen laten en ze als volwassenen kunnen beschouwen. Kinderen worden gezegend en/of vervloekt met de ouders. Ze moeten discipline leren, leren de boel onder controle te houden.

De 613 wetten van het verbond der wet heeft men gemakshalve ingeperkt tot de tien geboden. Dat zijn de regels en die worden beschouwd als de wet des HEEREN. Wij echter zijn verlost en dus ook verlost van de wet.

De hele periode van de wet heeft niet zo heel lang geduurd. Hij werd ongeveer 2500 jaar na Adam ingesteld en duurde zo'n 1650 jaar. Sindsdien zijn er al weer 2000 jaar verstreken. De wet bestrijkt qua tijd dus bij lange na nog niet de helft van het Oude Testament en amper een kwart van de hele geschiedenis tot nu toe.

Bovendien werd de wet alleen maar aan Israël gegeven. De heidenen zijn heidenen omdat ze de wet niet hebben. De wet geldt dus niet voor al die andere 70 volkeren. Bovendien gold de wet alleen in het land Kanaän, van Dan tot Bersheba. Eilat valt daar dus buiten. Daar vind je dan ook 'tafels vol drek'. Als je je in het land niet aan de wet houdt, dan kun je er maar beter uitgaan. Velen hebben dat dan ook gedaan en zij zijn over de hele wereld uitgezworven. In het land zou men onder de wet leven. Deden ze dat, dan zou de Heer hen zegenen. De jurisdictie van de wet is dus maar gering.

Hoelang heeft Israël onder de wet geleefd? Het grootste deel van Israël was in 722 voor de jaartelling al uit het land verdwenen. Sinds die tijd worden zij in de Bijbel omschreven als heidenen, eenvoudig omdat ze de wet niet hebben. In de praktijk hebben ze zich feitelijk nooit aan de wet gehouden, want het

duurde niet lang of men gaf zich al over aan de afgodendienst; in ieder geval vanaf de splitsing van het rijk.

De tien stammen hebben 7 verschillende dynastieën gehad en nergens lees je dat ook maar één van die koningen deed wat goed was in de ogen des HEEREN.

Blijft nog over het Joodse volk. Een enkele koning deed weleens wat goed was in de ogen des HEEREN, maar verder was ook het Joodse volk gewoon een overspelig volk. Bovendien hebben ze 490 jaar lang nooit een sabbatsjaar gevierd. Daarom werden ze in ballingschap weggevoerd.

Het was zelfs zo erg dat ze in de dagen van koning Josia (ong. 640 – 609) ergens in een stoffig hoekje van de tempel de Bijbel terugvonden. Kennelijk was jarenlang daar nooit meer iemand geweest en waren ze helemaal kwijt wat de wet inhield.

Er was dus helemaal geen sprake van een Mozaïsche cultuur. Ja, in de dagen van de Heere Jezus leefden ze onder de wet, toen het niet meer hoefde. Daar begonnen ze in Babel mee, omdat ze hun eigen identiteit wilden bewaren. Dus ook het Jodendom komt, net als alle andere religies, uit Babel. Zelfs bij het ontvangen van de wet maakten ze zich al een Godsbeeld, onder aanvoering van nota bene een Leviet, Aäron. Hij deed dat met een pen (Uitbeelding van het schrijven van de talmoed). Ze hadden dat kalf helemaal zelf uitgedacht, maar noemden hem naar de God van de Bijbel, waarmee men zich boven God stelde.

In werkelijkheid maakten de Joden zich in de ballingschap eigen wetten, omdat ze zich aan de wet van Mozes niet meer hoefden te houden. Het was hun eigen religie en ze hadden het Woord van God aan de kant gezet.

En... heeft de wet dan nog wat uitgewerkt? Zijn er daardoor in de praktijk mensen betere Israëlieten geworden? Je vindt er niets over. Natuurlijk is de wet positief, maar het had geen positieve uitwerking. De wet heeft alleen maar een negatieve uitwerking. De functie van de wet is om aan te tonen dat de mens helemaal niet in staat is zich aan Gods normen te houden. Waar de mens denkt dat hij dat wel kan, of een beetje kan, daar zegt God: 'Doe maar, dan zien We wel wat ervan terechtkomt'.

De wet tempert de hoogmoed van de mens: je kúnt God niet behagen.

'De mens moet toch een wet hebben!' Ja, dat is de stem van de slang. Je moet immers eten van de boom van kennis van goed en kwaad. God zei dat je daar helemaal niet van moet eten.

Het punt is dat wijzelf moeten bepalen wat we met onze levens doen. Niet op basis van regels. Sommigen springen dan een gat in de lucht en doen alles wat eerst verboden was en doen vervolgens of die dingen voortaan verplicht zijn. Maar dan is Christus u ijdel. Als kind van God zouden wij geestelijk opgroeien, in de vrijheid en volwassen worden, zodat wij zelf de verantwoordelijkheid over ons leven nemen en op grond daarvan later eens als erfgenaam aangesteld worden.

Christenen houden zich in het algemeen aan de door anderen opgelegde regels en zijn dan van hun eigen verantwoordelijkheid af.

En er zijn nu eenmaal mensen die anarchistisch zijn of vinden dat je je hart moet volgen. Het is echter niet zo best wat er allemaal uit je hart komt. In bijeenkomsten wordt op het gemoed gewerkt (mood engineering), of gaat het om bevindelijkheid, of wat je eraan hebt in de praktijk van je leven: de praktische toepassing.

Dat zijn de mensen die ongeregeld wandelen (2 Thess. 3: 6, 11).

De wet toont aan dat men zich niet aan de wet kan houden.

De religieuze Joden waren de ergste vijanden van de Heere Jezus. Die hebben Hem ook gekruist. Zij zijn nog steeds de ergste vijanden.

Joh. 7: 19   Heeft Mozes u niet de wet gegeven? en niemand van u doet de wet. Wat zoekt gij Mij te doden?

Mozes was niet de uitvinder van het Judaïsme. God gaf aan Israël niet de Joodse wet, noch het gouden kalf. Die hadden ze samen gemaakt. Het hedendaagse christendom doet feitelijk hetzelfde: een eigen religie bedenken en daar de naam van God aan verbinden.

20   De schare antwoordde en zeide: Gij hebt den duivel; wie zoekt U te doden?

Ze begrepen er niets van. Ze waren religieus, maar absoluut ongelovig.

Je zou niet alleen hoorder der wet zijn, maar ook dader.

Overal waar je wetten hebt zal men proberen de grenzen van die wetten op te zoeken. Kinderen doen precies hetzelfde met wetten en regels die hun ouders hun opleggen, of school. Ze zijn er per definitie op uit om die wetten te breken. Daarom ontstaat er jurisprudentie, waardoor op een gegeven moment de wet niet meer geldt, maar verslijt. Jurisprudentie is dan leidend, waardoor er weer nieuwe wetten gemaakt moeten worden.

Het gaat erom dat er aan de binnenkant van de mens wat verandert en ontstaat. De tegenstelling tussen het oude- en het nieuwe verbond is slavernij tegenover vrijheid. Vrijheid is alleen mogelijk wanneer men idealen heeft, want die leggen de mens beperkingen op, hoewel ze niet als zodanig ervaren worden.

Wij zijn vrij, maar slaven, dienstknechten des Heeren. Wij zijn vrij van de oude schepping, opdat wij in vrijheid zouden dienen onder het nieuwe verbond. Wij zijn dus vrij en als het goed is beleven we dat ook zo, hoewel de buitenwereld dat als gebonden zal zien.

Wij zijn priesters en zouden heilig en godzalig leven.

Waar wij leven in een duistere wereld, waar niemand zich meer ergens aan houdt, daar heeft God gezegd: 'Kom er maar uit'.

Wij zijn gebonden van Jezus Christus en leren hier in vrijheid te leven in afhankelijkheid van Hem, waarin Zijn normen en waarden leidend zijn in ons leven.

Het verbond der wet: oud en nabij de verdwijning

Jer. 31: 31   Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken;

De dagen komen = verwijst niet zomaar naar dagen ergens in de toekomst, maar naar de dagen van de Messias.

Spreekt de HEERE = een verwijzing naar al die verbonden die God in het verleden gesloten heeft en waarin Hij bekendmaakt Wie Hij is, namelijk Jehovah.

Die Naam drukt uit dat Hij de Betrouwbare is: Degene Die is en zal zijn. De Joden noemen Hem de Eeuwige, omdat ze bedacht hebben dat ze Zijn Naam niet mogen uitspreken.

Jehovah = de Verbondsgod.

'Al wie den Naam van Jehovah aanroepen zal behouden worden' (Joël 2: 32; Hand. 2: 21; Rom. 10: 13). Hoe je die Naam uitspreekt maakt daarin niet uit. De mens treedt niet met God in contact, maar andersom. Hij spreekt en wij zouden onze mond houden en luisteren.

- 32   Niet naar het verbond, dat Ik met hun vaders gemaakt heb, ten dage als Ik hun hand aangreep, om hen uit Egypteland uit te voeren, welk Mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE;
- 33   Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en

Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.
34 En zij zullen niet meer, een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder, leren, zeggende: Kent den HEERE! want zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de HEERE; want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken.

Dit is de korte inhoud van het nieuwe verbond.

Wat hier beschreven wordt was nog niet van toepassing in de dagen van Jeremía, zo ongeveer 600 voor de jaartelling. Dat is in de periode van ongeveer 40 jaren die leidden tot de complete ondergang van het Joodse rijk (-627 tot -587). De tien stammen leefden toen allang niet meer in het land en ook niet meer onder de wet.

In die dagen waren er ook nog maar weinig inwoners meer over in het land. Samen met de 10 stammen waren er in -722 ook veel Joden in ballingschap naar Assyrië weggevoerd. Wat er over was van de Joden werd ruim 100 jaar later weggevoerd naar Babel. Dat was zo ongeveer de afsluiting van de heerschappij van de wet, want die gold immers alleen in het land.

Terwijl de Joden na 70 jaar toestemming kregen om naar Kanaän terug te keren, werden de 10 stammen daarvan op de hoogte gesteld en uitgenodigd ook mee terug te gaan, maar zij hadden daar geen trek in (Flavius Josephus). Er is dus sprake van een zeer beperkt herstel van het huis van Juda en in die context wordt hier het nieuwe verbond aangekondigd.

Dat nieuwe verbond is, zoals de naam al doet vermoeden, inderdaad een nieuw verbond en dus niet zoals het oude verbond. Ook niet dat de wetten van Mozes nu in de harten van de mensen geschreven werden. Nee, er kwam iets anders voor in de plaats (niet naar het oude verbond).

Dit impliceert dat de wet hoe dan ook gefaald heeft en heeft geleid tot de totale ondergang van het rijk.

De Joden leefden intussen niet meer onder de wet van Mozes, maar onder hun eigen wetten (Judaïsme). God constateert dat er niets terecht is gekomen van het leven onder de wet (welk verbond zij vernietigd hebben). Toen dan Degene kwam Die al die andere verbonden zou vervullen, kruisigden ze Hem. Ze hadden namelijk al een geloof en hadden het zo gezellig onder elkaar.

Het oude verbond werd gegeven aan Israël. Het nieuwe verbond komt daarvoor in de plaats en is dus ook voor Israël, maar haal het niet in je hoofd

om te zeggen dat het daarom niet voor ons is. Als ik een fiets heb wil dit niet zeggen dat jij niet ook een fiets hebt. En als Paulus zegt dat aan hem het Evangelie gegeven is, wil dit ook niet zeggen dat het niet aan de andere apostelen gegeven is. Als de Israëlieten uit Egypte uitgeleid werden, wil dit niet zeggen dat er geen ander volk werd uitgeleid. Veel vermengd volk trok met hen op (Ex. 12: 38).

Dat God een nieuw verbond zou maken met het huis van Israël en met het huis van Juda betekent niet dat dit voor beide huizen op één en dezelfde dag vervuld zou worden. Het zou eerst aan de 10 stammen vervuld worden en pas daarna aan de 2 stammen. Die dagen van de 10 stammen zijn al gekomen en van de 2 stammen zullen nog komen.

Het verbond der wet zou niet zomaar vernietigd worden, maar op wettige wijze, bij de opstanding van Christus. Die vernietiging was niet de schuld van de Heer, maar kwam door de tekortkomingen van Israël.

Israël werd beschouwd als de vrouw van God en de wet was daarbij de huwelijkse voorwaarde. (Als het in de Bijbel over twee vrouwen of twee broers gaat, is dat altijd een beeld van de beide huizen van Israël.) Het zal voor velen een schok zijn, maar God is een gescheiden Man. Hij heeft Israël (de 10 stammen) namelijk met een scheidbrief weggestuurd (Jer. 3: 8). De wet zegt dat dat huwelijk niet hersteld mag worden, maar God zegt: 'Keer nochtans weder tot mij' (Jer. 3: 1).

Aan de andere kant zijn de 2 stammen weduwe geworden door de dood van de Heer. Wij zijn met Christus der zonde en der wet gestorven, opdat wij een andere Man aan zouden hangen, namelijk de opgestane Christus (Rom. 7: 4).

Hebr. 8: 7   Want indien dat eerste *verbond* onberispelijk geweest ware, zo zou voor het tweede geen plaats gezocht zijn geweest.

Het eerste verbond = het oude verbond.

De voorgaande verzen gaan over het priesterschap naar de ordening van Aäron, waaraan de Heer geen deel kon hebben, omdat Hij uit Juda was. De wet wordt vervangen en is vervangen, omdat er kennelijk iets niet goed was aan de wet. Dat staat hier tenminste in vers 7.

Paulus citeert hier Jer. 31 en zegt dat het daar toch staat dat er een nieuw verbond zou komen. Dan volgt in vers 8 – 12 het langste citaat uit het O.T. (bovenstaand gedeelte uit Jer. 31) en zijn commentaar daarop is:

Hebr. 8: 13   Als Hij zegt: Een nieuw *verbond*. Zo heeft Hij het eerste oud gemaakt; dat nu oud gemaakt is en verouderd, is nabij de verdwijning.

Als er sprake is van een nieuw verbond, dan is het andere verbond oud geworden en nabij de verdwijning. Dat was dus al 600 jaar voor Christus. Toen het Joodse volk in ballingschap ging, werden ze ineens vroom. Toen het niet meer hoefde maakten ze zich ineens een eigen religie, gebaseerd op Mozes. Het mag er allemaal wel fraai uitgezien hebben, maar Bijbels was het niet. Het is dus ook niet een overblijfsel uit de Bijbel. Die is er Zelf zelfs uiterst negatief over.

Het verbond der wet: waarom en wat was het resultaat

Rom. 3: 19   Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn; opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld *voor* God verdoemelijk zij.

De voorschriften van de wet zijn voor degenen die onder de wet leven. De wet demonstreert dat wat je ook uithaalt om de mens een beter mens te laten worden voor God, dat dat helemaal niet kan. De wet veroordeelt elk mens en legt je alleen maar schuld op: 'Ik ellendig mens!'

De reden waarom de wet gepredikt wordt, is meestal om je een schuldgevoel aan te praten. Dat houdt je klein, voor God, maar vooral ook voor het kerkbestuur, zodat je makkelijker plooibaar bent.

Maar wij staan niet schuldig tegenover God. Hij heeft ons juist verlost van de schuld en ons nieuw leven gegeven. Hij reinigt onze gewetens van dode werken, **opdat** wij de levende God zouden dienen (Hebr. 9: 14).

20   Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden, voor Hem; want door de wet is de kennis der zonde.

De mens is door de wet niet te verbeteren.

Zonde = enkelvoud = de zondige natuur;

Zonden = de zondige daden.

We leren door de wet niet wat zondig is, maar dat we een zondige natuur hebben. De Bijbel leert erfzonde, maar zo heet dat niet in de Bijbel. Daar heet het gewoon 'zonde' en die wordt inderdaad vererfd.

De zonde zondigt en de wet leert dat je onverbeterlijk bent (zie ook Rom. 7: 13 – 26).

- Rom. 7: 7   Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten *zonde te zijn*, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren.
- 8   Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood.

Zonde = weer erfzonde, de zondige natuur.

De zonde wordt geactiveerd door de wet. Denk aan de suikerpot op tafel; het brengt je op een idee. Je wordt getriggerd door de wet.

De zonde leidt tot de dood. Daarom is de wet een bediening des doods (2 Kor. 3: 6, 7).

Paulus distantieert zich van zijn oude natuur: 'Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont' (Rom. 7: 16). Dat is niet zo eenvoudig als het lijkt. Vrij zijn is razend moeilijk; niemand die zegt welke weg je op moet gaan. De Heer laat ons maar wat aanrommelen.

Toch zou het nieuwe verbond ons bekwaam maken om God te dienen. Dat begint met te weten wie en wat je bent. Je bent kind van God. Je bent iemand, want je hebt het leven van Christus in je. Daardoor ben je bekwaam gemaakt. Naarmate je geleerd hebt in Zijn dienst te leven, naar die mate leer je ook rechts of links te gaan.

Hoe dat moet? We hebben verschillende voorbeelden. Dat zijn rolmodellen. Dus, zoek maar uit. Wij zijn echter vrij, maar Hij is het Die in ons werkt, beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen (Filipp. 2: 13).

Het verbond der wet: Galaten 2

De Galaten waren gelovigen die meenden alsnog onder de wet te moeten leven. Zij waren Galliërs en vervreemd van het burgerschap Israëls. Ze hebben zich nooit wat van de wet aangetrokken. Vreemd dus dat ze dit nu ineens wel deden, hoewel het niet de bedoeling was. Sommigen zeggen zelfs dat je uit dankbaarheid onder de wet moet leven, maar in feite is dat ondankbaarheid. Paulus zegt dat je betoverd bent als je onder de wet leeft (Gal. 3: 1).

In Gal. 2 geeft Paulus Petrus op z'n kop, omdat hij ineens zo nodig koosjer moest leven. Normaal gesproken deed hij dat niet, maar toen er een aantal Joden uit Jeruzalem hem in Antiochië opzochten, begon hij te veinzen, bang om de les gelezen te worden door die Joden. Paulus noemt degenen die zo veinzen in Gal. 6: 12 mensen die een schoon gelaat willen tonen naar het vlees.

Gal 2: 15 Wij zijn van nature Joden, en niet zondaars uit de heidenen;
16 *Doch* wetende, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof **van** Jezus Christus, zo hebben wij ook in Christus Jezus geloofd, opdat wij zouden gerechtvaardigd worden uit het geloof **van** Christus, en niet uit de werken der wet; daarom dat uit de werken der wet geen vlees zal gerechtvaardigd worden.

Men zou niet alleen een hoorder der wet zijn, maar ook een dader. Horen is nog wel mogelijk, maar de wet ook doen is echt onmogelijk. De mens kan niet gerechtvaardigd worden uit de werken der wet, maar alleen door het geloof van Jezus Christus. Hij was namelijk trouw aan het Woord van God. Was Hij dat niet geweest, dan waren ook niet alle zegeningen over Hem gekomen en dus ook niet over ons.

De rechtvaardigheid Gods is verschenen uit het geloof van Jezus Christus tot eenieder die gelooft. Daarbij is er geen onderscheid (Rom. 1: 16, 17; Rom. 3: 21, 22). De duivel was erop uit Zijn geloof, Zijn trouw, te ondermijnen (Luk. 4: 1 – 13).

De Joden zijn van nature Joden die onder de wet leven, maar velen van hen hebben in Christus Jezus geloofd, zodat ook zij uit het geloof van Jezus Christus gerechtvaardigd worden. De heidenen zijn daarin echter de norm en de Joden volgen.

Ooit vergaderden de apostelen te Jeruzalem: het eerst apostelconvent (concilie). Men wist zich met de heidenen geen raad, want ineens was er een Gemeente die uit Joden en heidenen bestond. De Joden leefden onder de wet, de heidenen niet. Petrus zei daarover dat hij en de Joden zalig moesten worden zoals de heidenen ('Maar wij (de Joden) geloven, door de genade van den Heere Jezus Christus, zalig te worden, op zulke wijze als ook zij (de heidenen)' (Hand. 15: 11).

De norm is dus dat je van de afgoden bekeerd wordt om de levende God te dienen. De wet heeft er helemaal niets mee te maken.

Het hele verschijnsel van Messiaanse Joden is een modeverschijnsel. Vroeger heetten die mensen gewoon christenen.

De Messiasbelijdende Joden zien hun eigen situatie als een voortzetting van de situatie zoals die bestond vóór de concilies van Nicea en Chalcedon in de vierde eeuw, een tijd waarin er eenheid was tussen Joodse en niet-Joodse christenen, een tijd waarin naar hun zeggen de joodse wet en de genade de twee kernpunten van het Evangelie waren. De groepering hecht er grote waarde aan om de regels en verordeningen te volgen die God in zowel het Oude als het Nieuwe Testament heeft

ingesteld voor zowel Joden als niet-Joden. Dit wordt gezien als navolging van de woorden van de Heere Jezus, Die (volgens het Matteüsevangelie) sprak dat Hij niet was gekomen om de joodse wet te ontbinden maar om deze te vervullen. Er zijn ook gemeenten die stellen dat alleen zij het ware erfgoed van de Heere Jezus vertegenwoordigen, in overeenstemming met het jodendom uit de tijd rond het begin van de gebruikelijke jaartelling.

Messiasbelijdende Joden geven er de voorkeur aan de Heere Jezus bij een van zijn Hebreeuwse namen te noemen, namelijk Yeshua, Jesjoea of Jesjoea Hamasjiach (Jezus de Messias). Het Oude- en Nieuwe Testament worden vaak onder Hebreeuwse namen genoemd (Tenach en Briet Chadasja). Zij vieren Bijbelse feesten (zie Leviticus 23) zoals Pesach, Chanoeka, Rosj Hasjana en Jom Kippoer, maar betrekken deze ook op de Heere Jezus. Ook zeggen zij joodse gebeden zoals het Sjema en Kaddisj. Sommigen volgen deels de kasjroet, de joodse spijswetten, meestal alleen de "Bijbelse" kasjroet, hetgeen niet in overeenstemming is met de traditionele kasjroet van het reguliere jodendom. Een geestelijk leider van de Messiasbelijdende Joden kan en mag zich uitsluitend messiasbelijdend rabbijn noemen (een term die overigens niet erkend wordt binnen het reguliere Jodendom), indien hij (zij) aangesloten is bij de Messiaanse Alliantie, en bovendien de "smicha", inzegening door handenoplegging, ontvangen heeft van een andere rabbijn van voornoemde Alliantie.

Evenals de meeste christenen geloven Messiasbelijdende Joden dat de Heere Jezus eens zal terugkeren naar de aarde om het Koninkrijk van God te vestigen. Een overtuiging die onder hen naar verhouding meer speelt dan onder christenen is hun overtuiging dat het moment van de terugkomst van de Heere Jezus ervan afhangt of de Joden Hem zullen aannemen als hun Messias. Velen onder hen leggen Matteüs 23 (met name vers 39) ("Ik verzeker jullie: vanaf nu zullen jullie Mij niet meer zien, tot de tijd dat je zult zeggen: "Gezegend Hij Die komt in de naam van de Heer!", een uitspraak van de Heere Jezus) zo uit dat het Joodse volk of op zijn minst een groot deel daarvan, in de Heere Jezus zal geloven voordat Hij terug zal komen.

De Messiasbelijdende Joden worden door sommigen ingedeeld bij het christendom, maar zijzelf zijn terughoudend om zichzelf als zodanig aan te duiden. Zij interpreteren de Bijbel vanaf Genesis tot Openbaring als één geheel, zoals ook de Eeuwige één is (Deut 6:4). Sommige Messiasbelijdende Joden, zoals Uri Marcus, houden hierbij vast aan het Joodse godsbeeld. Ook Galaten 5:2 "Luister goed naar wat ik nu zeg: Als u erop rekent dat het met God in orde komt door u te laten besnijden en de Joodse wetten te houden, zal Christus u niet redden!" wordt gelezen zoals het er staat. Paulus zegt niet: je moet je niet meer aan het besnijdenis-gebod houden, maar: je moet niet denken dat je door het doen van de besnijdenis behouden wordt. Ook zien ze Jezus niet altijd als Zoon van God.

De geloofsovertuiging van de Messiasbelijdende Joden kan ook worden beschreven als een syncretische religie of Judaïzerend Christendom, dus als een samenvoeging van het christendom en het jodendom. (Overgenomen uit Wikipedia. Uit respect voor de Naam van onze grote God en Zaligmaker heb ik 'Jezus' steeds vervangen voor 'Heere Jezus'.)

Het merkwaardige is dat ook andere gelovigen dan Messias belijdende Joden vinden dat je onder de wet moet leven. Maar Hand. 15 zegt dat de Joden zich

heidens moeten gedragen en heidenen zijn degenen die de wet niet hebben. De Joden kunnen dat niet hebben en worden jaloers en nijdig. Volgens Paulus, Petrus en de Heere Jezus zijn de heidenen de norm. Ook Jesaja vindt dat trouwens (belachelijke lippen en een andere taal Jes. 28: 11). Op de Pinksterdag gebeurde dat in vele talen. Maar voor het nieuwe verbond gebruiken we Griekse termen, want in die taal is het nieuwe verbond tot ons gekomen. Er staan weliswaar veel Hebraïsmen in, maar dat komt omdat er vanuit die taal gedacht werd.

Wij zouden dus absoluut niet jaloers worden op de Joden. Zij moeten iets van ons, niet andersom. Het gaat om het Evangelie, niet om wet en traditie. Wij leven uit vrijheid en kennen geen kerkelijke tucht. Dat zou toch moeten, vinden anderen. Zij worden jaloers op ons die dat niet hebben en niet willen.

Gal. 2: 17   Maar indien wij, die in Christus zoeken gerechtvaardigd te worden, ook zelve zondaars bevonden worden, is dan Christus een dienaar der zonde? Dat zij verre.

Vrijheid kan worden gebruikt als oorzaak voor het vlees. Paulus zegt dat het zo niet werkt. Wij zijn niet verlost, om daarna gewoon te wandelen naar het vlees. We zijn vrij van de wet, maar niet vrij van het nieuwe verbond. We zijn gebonden aan Christus.

18   Want indien ik, hetgeen ik afgebroken heb, datzelve wederom opbouw, zo stel ik mijzelf tot een overtreder.

Wanneer ik weer opbouw wat ik eerst afgebroken heb, dan ben ik een overtreder. De wet is beëindigd op wettige wijze en in overeenstemming met de wet. Als je daarna alsnog onder de wet gaat leven, dan handel je dus in strijd met de wet.

De wet is een pracht van een fiets, maar hij is niet voor jou.

De wet is een spiegel; je kunt er je eigen vuiligheid in zien, maar je kunt je er niet mee wassen.

19   Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou.

De wet heerst over de mens zo langen tijd als hij leeft (Rom. 7: 1) en wij zijn door de wet gestorven. De wet heeft de zonde en de zondaar veroordeeld. De Heere Jezus droeg alle zonden en dus werd Hij ter dood gebracht. Zo werd de wet vervuld. De wet maakt een einde aan zijn eigen heerschappij, omdat hij eenieder veroordeelt die zich er niet aan houdt.

Rom. 3: 31   Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet.

Passeren wij de wet door het geloof? Nee, maar wij bevestigen de wet (zie ook Rom. 4: 23, 24).

We zijn niet tegen de wet, maar leven niet onder de wet, omdat dit is strijd is met de wet.

Gal. 2: 19   Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou.

De zin houdt niet op met dat wij gestorven zijn door de wet. Dat is gebeurd opdat wij Gode leven zouden.

Wij zijn met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden (Rom. 6: 4).

Dat wij vrij zijn van de wet is niet het doel, maar het middel om het doel te bereiken. Namelijk, opdat wij daardoor voor Hem zouden leven, als Zijn eigendom, tot heerlijkheid van de Vader.

De Heere Jezus stierf voor alle mensen en indien Eén voor allen gestorven is, zo zijn allen gestorven (2 Kor. 5: 15). Uiteraard is dat niet het doel van God. Zijn doel is dat Hij gediend wil worden en gemeenschap wil. Dat kan niet als je dood bent, maar wel als je nieuw leven ontvangt.

Daarom is het voor ons zo belangrijk om te weten wie wij zijn en dat wij in Christus Jezus leven hebben. Dat kan alleen door ons te voeden met Zijn Woord, zodat Zijn gedachten onze gedachten worden.

Paulus zegt:

Rom. 12: 1   Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige, Gode welbehagelijke offerande, *welke is* uw redelijke godsdienst.

2   En wordt dezer wereld niet gelijkvormig; maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij.

Alleen zo heeft dat nieuwe leven zin en alleen zo kan dat nieuwe leven **geleefd** worden.

Gal. 2: 20   Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, *doch* niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelven voor mij overgegeven heeft.

Christus heeft Zich voor ons overgegeven. Dat deed Hij niet in Zijn dood, maar in Zijn opstanding.

Hij gaf Zichzelf voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld, naar de wil van onze God en Vader (Gal. 1: 4). Dat gaat niet over de zonden der wereld, maar over onze zonden. Het was helemaal niet de bedoeling dat Hij ongelovigen uit de wereld zou trekken. Hij trekt ons uit de wereld, gelovigen, en Hij wast onze voeten (dat wat ons nog met de aarde verbindt). Hij doet dat, opdat wij daardoor in staat blijven de levende God te dienen.

Wij accepteren dat onze zonden ons vergeven zijn door het kruis van Christus. Vervolgens is het dus niet de bedoeling dat je met een schuldgevoel blijft rondlopen, omdat je maar blijft zondigen. Dat belemmert ons in onze dienst aan Hem. Hij reinigt ons, dus waarom zouden wij dan onze gewetens belasten?

Hij heeft Zich overgegeven voor ons (zie ook Ef. 5: 2). Hij beperkt Zich nu tot een werk aan de Gemeente. Dat gaat niet over het neerzetten van een goede organisatie, maar dat gaat over goede mensen. Alle onderdeeljes van een fiets op de goede plaats geven nog geen goede fiets. Daar zijn goede onderdelen voor nodig. De onderdelen bepalen de kwaliteit van de fiets.

21   Ik doe de genade Gods niet te niet; want indien de rechtvaardigheid door de wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven.

Paulus zegt de dingen in Gal. 2 niet in het algemeen, maar over zichzelf. Hij is ervan overtuigd dat het bij hem zo is. Dit betekent niet dat het niet voor anderen bestemd is, maar het is zijn persoonlijk getuigenis.

Hij doet de genade van God niet teniet. Dat is precies wat God voor ons geregeld heeft: vrij van de wet, om Hem te dienen. Als het echt waar is dat je door de wet gerechtvaardigd kunt worden, dan is Christus tevergeefs gestorven. Natuurlijk is het niet de bedoeling dat we de 10 geboden aan onze laars lappen en is het fraai als we zo zouden kunnen leven, maar wat als we het niet doen? Hij verwacht van ons dat we weten wie we zijn, dat we geroepen zijn en dat we uit vrije wil ons leven aan Hem wijden. Hij

heeft ons daartoe bekwaam gemaakt. We moeten niets, maar God verwacht wel wat van ons, namelijk dat wij Hem zouden dienen. Het zou gewoon duidelijk moeten zijn dat alle andere gedachten en filosofieën demonisch zijn en je van die dienst aan Hem afhouden.

Gal. 3: 1   O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn; denwelken Jezus Christus voor de ogen te voren geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde?

Laat je niet betoveren! Als je onder de wet leeft, dan heb je je kennelijk nog niet echt overgegeven aan de Heer. Wij zouden buiten de legerplaats gaan, Hem tegemoet en hier geen schoon gelaat tonen. Het gaat er niet om dat wij aan de idealen van mensen voldoen, maar aan Gods idealen. Wij leven door wat Christus ons geeft.

2 Kor. 5: 15   Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen, die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is.
16   Zo dan, wij kennen van nu aan niemand naar het vlees; en indien wij ook Christus naar het vlees gekend hebben, nochtans kennen wij *Hem* nu niet meer *naar het vlees*.

En zo is het!

De wet van Mozes tegenover de beloften aan Abraham

Gal. 3: 1   O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn; denwelken Jezus Christus voor de ogen te voren geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde?

De Galaten hadden alles gehoord over de dood van de Testamentmaker, maar raakten in de ban van een andere leer, die van de wet namelijk.

2   Dit alleen wil ik van u leren: Hebt gij den Geest uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?

Je bent wedergeboren op grond van geloof en niet omdat je goed je best gedaan hebt. Dat leven, dat we door wedergeboorte gekregen hebben, heet Heilige Geest.

- 3   Zijt gij zo uitzinnig? Daar gij met den Geest begonnen zijt, voleindigt gij nu met het vlees?

Ben je nu helemaal gek geworden? Heb je net de Geest ontvangen om een Geestelijk leven te leven en nu ga je toch weer onder de wet leven en een vleselijk leven leven!

- 4   Hebt gij zoveel tevergeefs geleden? Indien maar ook tevergeefs!

Onder verwijzing naar vervolgingen die het geloof nu eenmaal met zich meebrengt. Wij zijn met Christus buiten de legerplaats gegaan, Zijn smaadheid dragende (Hebr. 13: 13). Wet brengt geen lijden met zich mee, vrijheid wel. Dat pikt men namelijk niet, omdat we dan normloos zouden zijn, hoewel we dat niet zijn.

- 5   Die u dan den Geest verleent, en krachten onder u werkt, *doet Hij dat* uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?

- 6   Gelijkerwijs Abraham Gode geloofd heeft, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend;

Natuurlijk geloofde Abraham dat God bestond, maar dat wordt hier niet bedoeld. God had wat gesproken en dát geloofde Abraham. Dat is hem tot rechtvaardigheid gerekend. Meer kan God ook niet van de mens verwachten, omdat er eenvoudigweg niet meer inzit.

- Rom. 3: 10   Gelijk geschreven is: Er is niemand rechtvaardig, ook niet één;
11   Er is niemand, die verstandig is, er is niemand, die God zoekt,
12   Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is *ook* niet tot één toe.

Enzovoort.

Adams zonde was ongeloof, ontrouw aan het Woord van God. Door zijn ongeloof was hij ten dode opgeschreven. En zoals een mens door ongeloof verloren gaat, zo wordt hij door geloof gerechtvaardigd en behouden. Dat gebeurde met Abraham (waarmee overigens niet gezegd is dat dit met Adam niet gebeurde; we weten het niet) en wij zouden zijn voorbeeld volgen.

Paulus trekt uit de voorgaande verzen van Gal. 2 en 3 enige conclusies:

Gal. 3: 7   Zo verstaat gij dan, dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn.

Strikt genomen degenen die uit het geloof van Jezus Christus zijn. Als Abrahams geloof tot rechtvaardigheid gerekend wordt, dan ons geloof dus ook. Wij zouden daarom wandelen in de voetstappen van Abraham en daardoor dezelfde zegeningen ontvangen als hij. Geloof is gewoon een keuze die je maakt. Daarbij moet je al die theologische humbug aan de kant schuiven. Denk aan het verhaal van de koorddanser: 'Klim maar op mijn rug en ik breng je naar de overkant. Vertrouw je erop dat ik dat kan?'. Geloof je dat er een erfenis voor je klaarligt in de hemel? Nou, neem het dan aan! Wie niet werkt, maar gelooft, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.

8   En de Schrift, te voren ziende, dat God de heidenen uit het geloof zou rechtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het Evangelie verkondigd, *zeggende*: In u zullen al de volken gezegend worden.

Het Woord van God ziet vooruit en dus: 'De Schrift, te voren ziende...'. Het nieuwe verbond is de vervulling van al de beloften die in het Oude Testament gedaan zijn; speciaal de beloften aan Abraham. Ooit zou het huis van Israël en het huis van Juda tot geloof komen. Dat is nu al aan gang, met de opbouw van de Gemeente. Daarmee is niet gezegd dat andere volken niet tot geloof zullen komen. Als God nu niet de Gemeente zou bouwen, dan zou Gods toorn onmiddellijk over de volkeren zijn losgebarsten. De bouw van de Gemeente is dus een zegen voor de volkeren.

God heeft aan Abraham tevoren het Evangelie verkondigd. Evangelie betekent eigenlijk niet 'blijde boodschap', maar een boodschap die verwacht werd of verwacht kon worden. Je weet dat het een keer gaat gebeuren, maar niet wanneer.

Evangelie is niets anders dan dat de beloften die in het O.T. gedaan zijn, vervuld worden of zijn. Kijk naar de rede van Petrus in Hand. 2. Die beloften zijn vervuld geworden in de opstanding van Christus. Althans, toen is daar een begin mee gemaakt (zie ook Hand. 13 – de beloften aan Abraham en David). De mens heeft daar 4000 jaar op moeten wachten en dan ineens is het er.

Ook in oudtestamentische tijd werden mensen heus niet zalig door onder de wet te leven. Zaligheid is buiten de wet om tot stand gekomen (Rom. 3: 21). Daarom zouden de Galaten (en wij) hun verstand gebruiken en niet hun emoties. Het gaat niet over gevoelens, maar over duidelijke beloften. De duivel maakt gebruik van gevoelens; die zijn namelijk gemakkelijk te

manipuleren. Maar wij zouden op het Woord van God verstandelijk acht geven (Dan. 9: 13; Spr. 16: 20). Wat ook je gevoelens zijn, houdt vast aan wat de Bijbel zegt! Gevoelens zouden beheerst en zelfs opgewekt worden door ons verstand, door dat wat wij weten.

9 Zo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met den gelovigen Abraham.

Dat geldt dus alleen voor degenen die uit het geloof zijn en geloof is een keuze!

10 Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.

Jakobus zegt dat als je ook maar één wet overtreedt, je daarmee schuldig bent aan alle (Jak. 2: 10).

De wet wordt doorgaans onderverdeeld in de ceremoniële- en de morele wet, wat in hoofdzaak neerkomt op de 10 geboden. Men is verlost van de ceremoniële wet, maar niet van de morele wet. Dat is door mensen bedacht en er wordt dus ook flink mee gesjoemeld. Er zijn bijvoorbeeld vast niet veel gelovigen die hun land, na 6 jaren bewerkt te hebben, één jaar braak laten liggen, of het bij het jubeljaar teruggeven aan de vorige eigenaar. Aan de andere kant zeggen veel gelovigen dat we verlost zijn van de wet, maar gaan er vervolgens toch onder leven. En dit vers zegt dat als je onder de wet wilt leven en je houdt je niet aan alles wat er geschreven is, je dan vervloekt bent. Lees het nog een keer, misschien helpt dat.

Abraham had de wet niet nodig, sterker nog, in zijn tijd was de wet er nog helemaal niet. Wij kunnen er dus ook prima zonder.

11 En dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar; want de rechtvaardige zal uit het geloof leven.

Dat is een citaat uit Hab. 2: 4. Iemand die al rechtvaardig is, zal in de praktijk van zijn leven niet uit de wet leven, maar uit geloof. In Hebr. 10: 38 staat ook dat de rechtvaardige uit het geloof zal leven. Het gaat daar over de praktische levenswandel. We ontvangen er zelfs loon voor. In Hebr. 11 staan vervolgens geen wetten, maar allemaal voorbeelden waaraan we ons kunnen spiegelen.

- 12 Doch de wet is niet uit het geloof; maar de mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.

‘Doet dit en gij zult leven’, maar de mens kan dat helemaal niet. Daarom zou de mens tot die conclusie komen en tot God bidden: ‘O God, wees mij zondaar genadig’. De wet is niet uit het geloof, omdat wet niets met geloof te maken heeft.

- 13 Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt.

Vloek der wet = vloek, namelijk de wet.

Christus heeft ons niet alleen maar verlost van de vloek der wet, maar ook van de vloek, namelijk de wet.

De wet is een vloek, een juk, die noch wij, noch onze vaders hebben kunnen dragen (Hand. 15: 10). Mensen die echt onder de wet leven ervaren ook de vloek van de wet; zij hebben gewetensnood, zien geen redenen tot lachen, staan schuldig voor God en gaan gebukt onder hun schuldgevoelens. De Heer had echter gezegd dat Hij ons zou reinigen van een kwaad geweten (Hebr. 9: 14; 10: 22).

Door Zijn dood heeft Christus een einde gemaakt aan de vloek der wet. Hij heeft de wet niet ontbonden, maar vervuld. Dit betekent niet dat Hij Zich overal netjes aan heeft gehouden, maar dat Hij voor allen gestorven is en... doden zijn niet onder de wet. Er is keurig volgens de wet gehandeld en daardoor is de wet vervuld.

- 14 Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof.

Je moet dus tot geloof komen. De vervulling van de beloften aan Abraham is de belofte des Geestes. Aan Abraham was onvergankelijk leven beloofd en hij geloofde dat (Rom. 4: 17 – 25).

Wedergeboorte is niets anders en niets minder dan het krijgen van de Heilige Geest. Wij krijgen bij wedergeboorte immers nieuw leven en dat leven is Geest.

Vers 14 is de vervulling van vers 8. Nadat Christus de wet volbracht had en de vloek gedragen heeft, zouden de beloften vervuld worden. De wet is dus eerst beëindigd en voegt dus niets toe aan de beloften, maar houdt de zegeningen juist tegen. De wet veroordeelt je tot de dood en als je dood bent heb je niets

aan de zegeningen. Na de dood is er echter nog zoiets als de opstanding. Daarom worden die zegeningen vervuld aan degenen die wedergeboren zijn.

Eén van de mooiste voorbeelden van wedergeboorte is de vlinder. Eerst is er een larve. Die verpopt zich en dan is er ineens een heel ander wezen en toch is het hetzelfde beestje. Wij zijn allemaal larven. Uiteindelijk worden we ingewikkeld en dat was het dan. Maar als het een beetje meezit, begint er dan toch iets nieuws. Zo worden we omringd door beelden van het werk van God.

Het nieuwe verbond werd niet in de eerste plaats aan Abraham vervuld, maar aan zijn Zoon, de Heere Jezus Christus, zoals uit het geslachtsregister blijkt. David zou ontslapen, maar zijn Zoon zou een onwankelbaar Koninkrijk hebben. Dit betekent dat op het moment dat David ontsliep, zijn koninkrijk wankelde. Dat zie je in de westerse wereld gebeuren.

De Messias moest noodzakelijkerwijs eeuwig leven hebben, alleen al omdat Zijn Koninkrijk anders nooit eeuwig kon zijn. Was Hij dan sterfelijk? Hij is gestorven, maar zolang Hij nog zou moeten sterven, was Hij nog niet de Messias. Hij werd dat pas in Zijn opstanding. Toen kreeg Hij de Geest en dus eeuwig leven (Hand. 2: 32, 33). Hij werd toen eveneens tot Zoon van God gesteld. Na gedane arbeid wekte God Hem op uit de doden, op grond van Zijn trouw, Zijn geloof. Hij is de laatste generatie van het huis van David en Zijn Koninkrijk zal geen einde hebben.

Melchizédek

In Hebr. staat dat Christus de Borg en Middelaar is van het nieuwe verbond en dat Hij dit is naar de ordening van Mechizédek. Dus niet naar de ordening van Aäron en dus ook niet onder de wet.

Wie was deze Melchizédek? Die in het O.T. alleen genoemd wordt in Gen. 14 en Ps. 110. Het antwoord staat in Hebr. 7.

Hij verscheen toen de strijd gestreden was, na het slaan der koningen. Naar menselijke maatstaven kwam Hij te laat, want de strijd was immers al gestreden.

Wat je ook van een koning mag verwachten, niet dat hij verschijnt als een soort srv-man die de lunch komt brengen. Hij bracht namelijk brood en wijn met Zich mee.

Deze Melchizédek is de verschijning van de Engel des HEEREN. Hij noemt Zich Koning der gerechtigheid en Koning van Salem; dat is Koning des vredes. Vredevorst dus. Wie zou dat nu zijn? Christus Zelf natuurlijk!

Men noemt de verschijning van Melchizédek een Christofanie of Theofanie, maar dan 'avant la lettre'. Hij was de Christus nog niet, maar werd daar als zodanig uitgebeeld.

Hij verscheen na het slaan der koningen (uitbeelding van het slaan van de satan en de machten in de lucht). Hij verscheen dus bij het aanbreken van het nieuwe verbond en bracht voort brood en wijn, als beeld van het voortbrengen van nieuw leven. Van die tafel geeft Hij ons te eten, want wij leven namelijk onder het nieuwe verbond.

Ps. 110: 1   Een psalm van David.
De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten.

Psalm 110 is een Messiaanse psalm en dat wisten ze in de dagen van de Heere Jezus ook.

Matt. 22: 41   Als nu de Farizeeën samenvergaderd waren, vraagde hun Jezus,
42   En zeide: Wat dunkt u van den Christus? Wiens Zoon is Hij? Zij zeiden tot Hem: Davids *Zoon*.
43   Hij zeide tot hen: Hoe noemt Hem dan David, in den Geest, *zijn* Heere? zeggende:
44   De Heere heeft gezegd tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.
45   Indien Hem dan David noemt *zijn* Heere, hoe is Hij zijn Zoon?
46   En niemand kon Hem een woord antwoorden; noch iemand durfde Hem van die dag aan *iets* meer vragen.

Als de Heere Jezus vraagt Wie de Messias eigenlijk is, zeggen de Farizeeën dat Hij de Zoon van David is. De Joden wisten dus dat die psalm over de Messias gaat.

In vers 4 van Psalm 110 wordt tot Hem gezegd: De HEERE heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek.

Als het zo is dat het Melchizédekse priesterschap niet overdraagbaar is (Priester in der eeuwigheid), dan betekent dit dat Melchizédek en Christus Eén en Dezelfde zijn. Anders zouden Beiden nu Hogepriester zijn. Dat is ook de algemeen Joods christelijke verklaring.

Melchizédek treedt in Genesis dus op als introductie op de zegeningen die aan Abraham beloofd waren. Daarmee wordt melding gemaakt van een Priesterschap buiten en vóór de dagen van de wet. Dat Priesterschap is dus ouder en heeft daardoor ook oudere rechten.

Zolang het Aäronitisch priesterschap nog in werking was, was er geen ruimte voor het Priesterschap van Melchizédek. Ook daarom moest de wet eerst vernietigd worden.

Het verbond der wet staat los van het verbond met Abraham

Gal. 3: 14   Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof.

Aan Abraham was beloofd dat wij de Geest zouden ontvangen. Dat Abraham en Sarah nog leven ontvingen is een illustratie van opstanding uit de dood. Ook in tweede instantie wordt dit geïllustreerd door het offer van Izak (zie Hebr. 11: 17 – 19).

15   Broeders, ik spreek naar den mens: zelfs eens mensen verbond, dat bevestigd is, doet niemand te niet, of *niemand* doet daartoe.

Nu op menselijk niveau gesproken: zelfs een verbond dat door mensen onderling gesloten en bekrachtigd wordt door ondertekening, doet niemand teniet of voegt er iets aan toe of haalt er iets vanaf. Zo'n verbond staat vast, principieel gesproken tenminste.

Als dan 430 jaar later de wet aan Israël gegeven wordt, zou men moeten begrijpen dat dit volkomen losstaat van het verbond met Abraham. Natuurlijk liggen al die oudtestamentische verbonden in het verlengde van het verbond met Adam, maar het verbond der wet is van een andere orde. Al die verbonden zijn eenledig en houden beloften in. Alleen de wet is voorwaardelijk.

16   Nu zo zijn de beloftenissen tot Abraham en zijn zaad gesproken. Hij zegt niet: En den zaden, als van velen; maar als van één: En uw zade; hetwelk is Christus.

Grammaticaal is het woord zaad enkelvoud, maar er wordt heus vaak een meervoud door aangeduid: uw zaad, uw volk. Zo spreekt de Bijbel daar ook over, namelijk dat er vele volken uit Abraham voort zouden komen.

Hier echter gaat het over zaad als enkelvoud. Spreekt de Bijbel Zichzelf dan tegen? Helemaal niet, het gaat om de gelaagdheid van de Bijbel.

De Joden zeiden: 'Wij zijn Abrahams zaad'. Je kunt niet anders dan toegeven dat dit woord op verschillende wijze wordt toegepast.

Adam en de tweede Mens Christus; maar hoeveel mensen hebben daartussen geleefd? Het zaad van David = Salomo, maar op een hoger niveau is het de Messias. Dat is niet in strijd met elkaar.

Zaad is dus niet met uitsluiting van Israël, maar Christus is de hoogste toepassing.

Bij Abraham is men de draad kwijtgeraakt, omdat toen de wet er tussenkwam. Paulus pakt hier dus de draad op bij Abraham, om aan te geven dat de wet er niets mee te maken heeft. Niet dat de heilsgeschiedenis pas bij Abraham begon; ook Noach was een rechtvaardig man. Het is een universeel principe dat alleen geloof naar behoudenis leidt.

- 17 En dit zeg ik: Het verbond, dat te voren van God bevestigd is op Christus, wordt door de wet, die na vierhonderd en dertig jaren gekomen is, niet krachteloos gemaakt, om de belofte te niet te doen.
- 18 Want indien de erfenis uit de wet is, zo is zij niet meer uit de belofte; maar God heeft ze Abraham door de belofte genadiglijk gegeven.

Het verbond met Abraham wordt niet krachteloos bij de komst van het voorwaardelijk verbond der wet.

Om wille van de overtredingen

- 19 Waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad zou gekomen zijn, die het beloofd was; en zij is door de engelen besteld in de hand des Middelaars.

De wet kwam daarbij. Daarbij = daarnaast. Niet ter wille van de bestrijding der overtredingen, maar ter wille *ván* de overtredingen. Het was juist de bedoeling dat er overtredingen zouden zijn, opdat duidelijk werd dat de mens zich toch niet aan de wet kon houden.

Die wet is daarbij gesteld met een tijdslijm, namelijk totdat het Zaad zou gekomen zijn. Die belofte waren gedaan aan Abraham en zijn Zaad.

Engel = Griekse vorm van boodschapper.

De wet is inderdaad doorgegeven en is altijd gepredikt door boodschappers. Mozes was als zodanig ook een boodschapper.

- 20 En de Middelaar is niet *Middelaar* van één, maar God is één.

- 21 Is dan de wet tegen de beloftenissen Gods? Dat zij verre; want indien er een wet gegeven ware, die machtig was levend te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de wet zijn.

Die wet was onder de maat, want hij was niet machtig genoeg om levend te maken. De wet staat de beloften eerder in de weg.

- 22 Maar de Schrift heeft het alles onder de zonde besloten, opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de gelovigen zou gegeven worden.

Besloten = beperkt.

De beloften werden vervuld, maar niet door de wet, want de wet is een bediening des doods. Daarom leven wij niet onder de wet, maar onder dat andere verbond, dat beloofd is aan eenieder die gelooft en een bediening des levens is.

Het Evangelie wordt gepredikt aan individuele mensen. Het is dus een particuliere boodschap aan jou en mij. De zaligheid komt tot ons, niet door werken, maar simpelweg door wat God gezegd heeft. Geloof is daarbij hoe dan ook de basis voor zaligheid en specifiek het geloof in de Heere Jezus Christus.

- 23 Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden.

Eer het geloof kwam = eer Christus kwam. Het wachten was op het beloofde Zaad. Dat Zaad kenmerkt Zich door het geloof.

Gelovigen waren er altijd al, maar het gaat altijd over een gelovig overblijfsel. Hier gaat het echter over het geloof van de Heere Jezus Christus.

Voordat het Geloof kwam waren wij onder de heerschappij van de wet. Het is zoiets als een bewaarschool. Dat lijkt veel op een huis van bewaring, maar dat zal wel aan mij (Ab) liggen. De vrijheid is daar zoek. Je bent daar een gevangene en moet je bewegen binnen gestelde grenzen. Dat duurde tot aan de komst van het Geloof Dat beloofd was.

Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven; Hij is het Geloof.

De wet moest ooit beëindigd worden, want anders konden de beloften nooit vervuld worden.

De wet is voor kinderen

- 24 Zo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden.
- 25 Maar als het geloof gekomen is, zo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester.

Zoals gezegd, die wet, die tuchtmeester, gold alleen voor Israël en dan nog alleen voor dat deel dat in het land gebleven was.

De wet is niet onze tuchtmeester geweest naar Christus toe. Nee, het was tot op die specifieke dag; de dag dat Christus verscheen. Daar is een datum aan verbonden. Het idee dat de wet ons naar Christus toe zou moeten leiden is dus een misverstand. De wet ontwikkelt de oude mens, de zondaar, en hindert de mens juist tot Christus te komen.

De wet is onze pedagoog (dat woord staat er) geweest tot op Christus, maar nu hoeven we ons om die wet niet meer druk te maken, want de wet is verleden tijd. Bovendien, Christus woont in ons en je kunt Hem toch niet onder de wet plaatsen.

Pedagoog = oorspronkelijk kinderoppasser.

Paidagōgos = a tutor i.e. a guardian and guide of boys. Among the Greeks and the Romans the name was applied to trustworthy slaves who were charged with the duty of supervising the life and morals of boys belonging to the better class. The boys were not allowed so much as to step out of the house without them before arriving at the age of manhood (overgenomen uit de Blue Letter Bible).

Nnl. pedagogie

*Ontleend aan Frans *pédagogie* 'opvoeding, opvoedkunde' [1495; TLF], ontleend aan Grieks *paidagōgía* 'opvoeding', een afleiding van *paidagōgós* 'opvoeder, leraar', eerder al 'slaaf die toezicht houdt op de kinderen en ze naar school brengt', gevormd uit *país* (genitief *paidós*) 'kind' en *agōgós* 'gids, brenger, leider', een afleiding van het ww. *Ágein* 'leiden', zie *ageren*. De afleiding of variant *pedagogiek* 'leer der opvoeding' is ontleend aan of beïnvloed door Duits *Pädagogik* 'pedagogie, opvoedkunde' [18^e eeuw; Kluge], een afleiding in het Duits van *Pädagoge* 'pedagoog', dat teruggaat op hetzelfde Griekse zn. *paidagōgós*. Zie onder voor het al eerder ontleende zn. *pedagoog*.*

Grieks *país* 'kind' is verwant met: Oudengels *feāwe* 'gering, weinig' (Nieuwengels *few*), Gotisch *fawai* 'weinigen', on.*fár* 'weinig, gering' (nzw. *få* 'weinig(en)'); Latijn *puer* 'kind', *pau-per* 'armzalig', *paucus* 'weinig', Oskisch *puklum* 'zoon'; Sanskrit *putrá-* 'id.'; Avestisch *puhra* 'id.'; < pie. **peh₂-u-*

, *ph₂u- 'klein, gering; jong dier' (IEW 842), waarbij ook **veulen**. (overgenomen uit WNT.)

Rechtvaardigen = niet rechtvaardig gemaakt worden, maar vrijspreken; dat wat de rechter doet. Hij verklaart dus rechtvaardig.

Geen kinderen, maar zonen

- 26   Want gij zijt allen kinderen (zonen) Gods door het geloof in Christus Jezus.
- 27   Want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan.

Doop = vereenzelving met...

Wie in Christus gedoopt is, is één plant met Hem geworden (Rom. 6: 3 – 5).

Dopen komt van het Griekse woord baptizo = onderdompelen en drenken.

Zoals een spons zich helemaal volzuigt met water en als het ware één wordt met de spons.

Gij hebt Christus aangedaan = we zijn dus bekleed met Christus. Onze relatie met God berust op onze eenwording met Christus. We identificeren ons met Hem en zijn met Hem samengegroeid en zijn één organisme met Hem. Wij hebben Zijn leven ontvangen en dat leven zou de ruimte in ons leven krijgen. Daarom:

- Rom. 12: 1   Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige, Gode welbehagelijke offerande, *welke is* uw redelijke godsdienst.
- 2   En wordt dezer wereld niet gelijkvormig; maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij.

Ons lichaam is geheiligd door Degene Die in ons woont.

- Gal. 3: 28   Daarin is noch Jood noch Griek; daarin is noch dienstbare noch vrije; daarin is geen man en vrouw; want gij allen zijt één in Christus Jezus.

Dat lijkt wel een nieuwe schepping en dat is het ook!

- 29   En indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de beloftenissen erfgenamen.

De conclusie is dan ook dat Christus Abrahams Zaad is en omdat wij in Christus zijn, wij ook Abrahams zaad zijn.

- Gal. 4: 1   Doch ik zeg, zo langen tijd als de erfgenaam een kind
                                  (*nēpios* = onvolwassene) is, zo verschilt hij niets van een
                                  dienstknecht, hoewel hij een heer is van alles;
- 2   Maar hij is onder voogden en verzorgers, tot den tijd van
                                  den vader te voren gesteld.

Het gaat over tijd. Dat dat tijdstip door omstandigheden bepaald kan worden is waar, maar kom daar nu niet mee, want dat staat hier niet. De Vader bepaalt dat tijdstip, want het gaat immers om Zijn erfenis en om een zoon die de verantwoordelijkheid kan dragen om de erfenis te ontvangen en te beheren.

Die Zoon is Christus, samen met de Gemeente. Hij is het Hoofd van de Gemeente en tezamen vormen zij dus de Gemeente. Als die Gemeente compleet is, dan is de geboorte afgerond, want de geboorte beperkt zich in de Bijbel niet tot wat wij daaronder verstaan, maar duurt voort tot aan de volwassenheid van het kind.

De vrouw in Openb. 12: 5 baarde een mannelijke zoon, die al de heidenen zou hoeden met een ijzeren roede. Die zoon is de Gemeente die uit de vrouw, uit Israël, geboren wordt. Die vrouw is 'uitgeteld' bij de opname van de Gemeente.

In Psalm 2: 9, waarnaar Openb. 12: 5 een verwijzing is, gaat het over Christus, maar hier blijkt dat de Gemeente, Zijn lichaam, daarbij ingesloten wordt. Op weg naar de opname van de Gemeente worden de gelovigen die al deel uitmaken van het lichaam van Christus geacht volwassen te zijn en zich als zodanig te gedragen. Daarom zijn wij individueel niet meer onder voogden en verzorgers gesteld, maar leven vrij van de wet, onze verantwoordelijkheid nemend in de positie die wij hebben als leden van dat koninklijk en priesterlijk volk.

Bij de opname van de Gemeente is het kind volwassen en God bepaalt wanneer dat is. Hij heeft een schema en daar staan jaartallen bij.

- 3   Alzo wij ook, toen wij kinderen waren, zo waren wij
                                  dienstbaar gemaakt onder de eerste beginselen der
                                  wereld.

De eerste beginselen der wereld = de wet.

Daar begint het mee en daar begon het met ook Israël, maar toen kwam er ook een volheid des tijds, tevoren door de Vader bepaald.

- 4 Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet;
- 5 Opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, opdat wij de aanneming tot kinderen (de zoonstelling) verkrijgen zouden.

‘Zouden’. Het was de bedoeling, maar het laat nog even in het midden of het ook vervuld is.

Paulus drukt zich hier terughoudender uit dan in Rom. 8, waar staat dat wij erfgenamen zijn (Rom. 8: 14 – 17). Hoe het ook zij, wij zijn kinderen Gods en zouden tot zonen (erfgenamen) gesteld worden. Dat is de bedoeling. Zolang wij ons echter onder de wet stellen is het onmogelijk om tot zonen aangesteld te worden.

Het is dus nog maar de vraag of wij zonen zijn. De zoon is pas de zoon als hij tot zoon is aangesteld. Maar ruim voordat iemand tot erfgenaam aangesteld wordt is al bekend wie de erfgenaam zal zijn. Het kan dus best zo zijn dat God ons beschouwt als zonen, terwijl wij dat nog helemaal niet zijn, of we er ons nu naar gedragen of niet.

Wij zijn naar dat zoonschap onderweg. Zie ook Hebr. 12: 5 – 13; 1 Petr. 1: 3, 4). God bewaart die erfenis voor ons in de hemel.

De bedoeling is dat wij verheerlijkt zullen worden voor het aangezicht van God.

- 6 En overmits gij kinderen (= huioi = zonen) zijt, zo heeft God den Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader!

Waarom nu Abba daartussen? Wat de Grieken ook onder dit woord verstaan, het gaat om een Hebreeuws concept dat ons vanaf Genesis is voorgehouden. De Vader is de Erflater. Bij ‘Abba’ gaat het om opvolging, waarbij kennis wordt overgedragen of bezittingen worden overgegeven. Het gaat over het overdragen van verantwoordelijkheden.

Wij zouden onszelf leren zien als zonen van God en ons ook als zodanig gedragen. We zijn het weliswaar nog niet, hoewel we het zijn, maar zullen het in de toekomst worden.

Ook de Heere Jezus bewaarde Zijn pad ter wille van de erfenis Gods. Zo zou het dus ook met ons moeten zijn. Bedenk dat wij nu zoveel betere beloften hebben.

Hebr. 8: 6   En nu heeft Hij zoveel uitnemender bediening gekregen, als Hij ook eens beteren verbonds Middelaar is, hetwelk in betere beloftenissen bevestigd is.

In Hebreëen staan 14 betere dingen met betrekking tot het nieuwe verbond:

- Hebr. 1: 4   **Christus treffelijker dan de engelen;**
- Hebr. 6: 9   **Betere dingen;**
- Hebr. 7: 19   **Een betere hoop;**
- Hebr. 7: 22   **Een zoveel beter verbond;**
- Hebr. 8: 6   **Zoveel uitnemender bediening;**
- Hebr. 8: 6   **Eens beteren verbonds Middelaar;**
- Hebr. 8: 6   **Betere beloftenissen;**
- Hebr. 9: 10   **Den tijd der verbetering (betere tijd);**
- Hebr. 9: 23   **Betere offeranden;**
- Hebr. 10: 34   **Een beter en blijvend erfgoed in de hemelen;**
- Hebr. 11: 16   **Een beter (hemels) vaderland;**
- Hebr. 11: 35   **Een betere opstanding;**
- Hebr. 11: 40   **Wat beters voor ons;**
- Hebr. 12: 24   **Betere dingen.**

Waar de beloften in het Oude Testament inhielden dat men ooit een keer kinderen Gods zou worden, daar zullen wij dat in het nieuwe verbond niet ooit eens zijn, maar wij **zijn** het.

1 Joh. 3: 1   Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, *namelijk* dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.

2   Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als *Hij* zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is.

De betere beloften houden in dat wij in de toekomst tot zonen zullen worden aangesteld. We zullen dus met Hem delen in Zijn heerlijkheid en toekomst. Daarom heeft Hij ons gesteld tot koningen en priesters. Hij is het en wij zijn het ook. Wij zullen de wereld en de engelen oordelen en zijn verantwoordelijk voor de gang van zaken in het Koninkrijk, samen met en onder heerschappij van Christus.

Het doel van Gods plan is niet onze behoudenis, maar dat wij vrij van de wet onze levensweg kiezen en uiteindelijk aangesteld zullen worden als zonen, als erfgenamen. De verantwoordelijkheid voor ons leven ligt bij onszelf. Wij

zouden al onze bekommernissen op de Heer wentelen en al onze paden zouden paden des Heeren zijn.

God werkt alle dingen mede ten goede, de goede en de kwade.

Wat is dan het goede? Die volwassenheid, die erfenis. Daarbij wil de Geest Gods ons leiden in heel de waarheid.

De kwestie van wet of genade is niet maar bijzaak, maar hoofdzaak. Religie is een juk waaronder men bezwijkt, maar als je naar Hem gaat, zal Hij je geen juk opleggen. Nou ja, we zouden Zijn juk opnemen, maar Zijn juk is zacht en Zijn last is licht, volgens Matt. 11: 29, 30. Ben je religieus, dan is jouw leven net zo ijdel als van degenen die onder de wet leven. Maak wat van je leven en doe er wat mee!

Joh. 7: 28	Wat zullen wij doen, opdat wij de werken gods mogen werken?
29	Jezus antwoordde en zeide tot hen: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, Dien Hij gezonden heeft.

Het gaat niet om werken, om wet of juk, maar om geloof. Dat juk is helemaal niet zwaar, want als je je overgeeft aan Hem, dan sta je er niet meer alleen voor, maar zorgt Hij voor je. En hoe meer je je aan Hem overgeeft en trouw aan Hem bent, hoe meer je opgroeit tot zoon, tot erfgenaam.

Men zou begrijpen dat wij mensen hebben uitgevonden dat opvoeden uiterst belangrijk is, maar wat er van de mens terecht komt wordt hoofdzakelijk bepaald door wat erin zit en dus door de genen. Dat kan ontmoedigend zijn. De natuur die in je zit komt tot ontwikkeling.

Nu wij echter der Goddelijke natuur deelachtig geworden zijn, zou die natuur nu tot ontwikkeling komen. De Heer zou dus ruimte krijgen in onze levens en wij zouden ons daaraan onderwerpen. Wij leven daarin in vrijheid, maar vrijheid zonder ideaal of doel leidt tot bandeloosheid.

Daarom gaat de wereld juist doelloos ten onder, want zij hebben misschien wel idealen, maar die zijn in zichzelf niets, en leiden dus ook tot niets, want de wereld heeft immers geen toekomstverwachting. Daarom heeft de wereld wet nodig. Maar als leden van het lichaam van Christus hebben wij een doel en idealen, die gericht zijn op een duidelijke toekomstverwachting. Daarom kunnen wij in vrijheid leven, vrijwillig gebonden aan de idealen die met onze toekomstverwachting te maken hebben.

Maar: 'Mijn genade zij u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht'. Dat is volstrekt iets anders dan waar de wereld mee bezig is.

Wij zouden wandelen waardiglijk de roeping waarmede we geroepen zijn. Dat is de essentie van het Christelijke leven. Wat je daarin altijd mist, is een verwijzing naar de wet.

Om te weten wat onze roeping is, moeten we weten wat Zijn roeping is en Wie Hij is (Ef. 1: 16 – 23). Daaruit leer je wie je bent en pas daarna kun je wellicht weten hoe je wandel is of moet zijn.

Wij zijn niet van deze wereld, maar Christus zal met ons zijn. Wij hebben een Hogepriester Die ons reinigt. Hij zal ons niet verlaten en als het nodig is zal Hij ons eventueel de weg wijzen.

Als wij met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, dan zal Hij ons barmhartigheid geven en zullen wij genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd (Hebr. 4: 16).

Wijdt je leven aan Hem en Hij zal er wat van maken. Wij zijn Zijn eigendom en leven met het oog op de erfenis. Wat er ook gebeurt, onze tijd komt nog. Amen.